

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א.

חסרונות	יתרונות	סוג המוזיאון
<p>א. חוסר תקציב</p> <p>ב. חוסר מקום</p> <p>ג. מגבלת זמן</p>	<p>א. חוויה מוזיאלית שרק מוזיאון ממשי יכול להעניק</p> <p>ב. נוצרים יחסי גומלין בין המוזיאון לקהילה</p> <p>ג. אינו דורש טכנולוגיה מתוחכמת</p>	<p>1. מוזיאון ממשי</p>
<p>א. אינו מעניק חוויית ביקור כמו במוזיאון הממשי</p> <p>ב. יש להשקיע מאמצים במתן תחושה של "הדבר עצמו" לגולש</p> <p>ג. טכנולוגיה יקרה</p>	<p>א. חוויית הביקור היא נחלת הכלל</p> <p>ב. שיטוט וירטואלי, הצגת מוצגים אינטראקטיביים</p> <p>ג. אינו מוגבל במקום</p> <p>ג. אינו מוגבל בשטח תצוגה</p>	<p>2. מוזיאון הווירטואלי</p>

ב. מהטבלה ניתן להסיק כי התחרות בין שני סוגי המוזיאונים גדולה. כל מוזיאון על אף חסרונותיו יש לו יתרונות, לדוגמה את חוויית הביקור הפיזי ניתן לקבל רק בביקור במוזיאון הממשי. במוזיאון הממשי נוצרים יחסי גומלין בין המוזיאון לבין הקהילה, לעומת זאת במוזיאון הווירטואלי חוויית הביקור היא נחלת הכלל.

ג. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי, התחרות בין המוזיאון הממשי לבין המוזיאון הווירטואלי תצטמצם עם הזמן, והמוזיאון הממשי ינצח את המוזיאון הווירטואלי. על אף שהיום אנשים רבים מחוברים לרשת אינטרנט וגולשים באתרים השונים, ביקור פיזי במוזיאון לא יוכל להחליף את הביקור הווירטואלי. לדעתי, אנשים עדיין אוהבים לצאת מהבית, להסתובב בין חדרי המוזיאון, לראות את המוצגים ולחוות את חוויית הביקור הפיזי.

2. א. "ערמה" של מוצגים הופכת לתערוכה כאשר הפרטים המוצגים יחד מספרים סיפור מסוים ומעבירים מסר. לדוגמה תצוגה של פילים בבית היא תערוכה משום שהציורים על הקיר, הפסלונים הקטנים, המפיות על השולחן והצעצועים של הילדים מספרים סיפור מסוים ומעבירים מסר.

ב. המוזיאונים המודרניים משמשים כיום נקודת חיבור בין התחום שאותו הם מציגים לבין הקהל הרחב. המוזיאונים המודרניים הם מקום שבו הקהל פוגש את עבודותיהם של האומנים.

3. א. שלושת החלקים העיקריים שכולל אתר של מוזיאון ממשי:

1. מידע כללי שיווקי על המוזיאון
2. מידע תוכני על התערוכות במוזיאון
3. מידע תוכני על עיסוקו של המוזיאון

- ב. מידע כללי שיווקי על המוזיאון - מידע זה מוסר את שעות הפתיחה של המוזיאון, מחירים, אירועים, דרכי הגעה למוזיאון, נגישות לנכים, מידע על תוכניות מיוחדות שמפעיל המוזיאון לתלמידים, למורים, קורסים, קייטנות, חוגים וכו'.
4. א. להמחיש כיצד הגולש בבית מפעיל בובה במוזיאון. יש כאן שימוש באמצעים אינטראקטיביים, הגולש יכול להפעיל את הבובה מרחוק באמצעות צלילי הטלפון.
 ב. שיטוט וירטואלי והצגת מוצגים אינטראקטיביים. הגולש משוטט במוזיאון הוירטואלי. בזמן השיטוט הגולש יכול לראות מוצגים ולהשתתף בחוויה, לדוגמה הפעלת בובה באמצעות מקשי הטלפון הביתי או שיטוט וירטואלי באולמות הלובר בפריז.
5. א. ברשת האינטרנט טמונות אפשרויות רבות: שיווקיות וחוייתיות.
 ב. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי, האינטרנט הוא כלי שיווקי ודרכו ניתן להעביר מידע. לדוגמה באתרי האינטרנט של המוזיאונים ניתן למצוא מידע על שעות הפתיחה של המוזיאון, על דרכי הגישה עליו והאם יש לו נגישות לנכים. האתרים מחברים בין הקהל לבין התכנים שלהם. כמו כן אתרים רבים ברשת האינטרנט הופכים את הביקור באתר לחוויה. האתרים מזמנים את קהל הגולשים לחוויה. לדוגמה, החוויה הנובעת מסידור המוצגים במוזיאון על פי יסוד מארגן וסיפור המלווה את הגולש לאורך ציר התוכן והמסר. דוגמה נוספת היא הפעלת מוצגים אינטראקטיביים מהבית.
6. א. התופעה - המוזיאון הוירטואלי ויצירת חווית הביקור בו.
 ב. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי, הפרויקט שתואר בקטע מאפיין את המגמה שמתרחשת בשנים האחרונות. מקומות רבים משתמשים בטכנולוגיה מתקדמת ומשלבים מולטימדיה כדי ליצור חויית תלת-ממד סביבתית. טכנולוגיה זו מעשירה ומעצימה את החוויה. טכנולוגיה זו באה לידי ביטוי גם במרחב הוירטואלי, ברשת האינטרנט באתרים של מוזיאונים וירטואלים, או באתרים של מוזיאונים ממשיים אשר מנסים באמצעות שיטוט וירטואלי לגרום לקהל לרצות לבקר במוזיאון.
7. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי, תופעה זו של ביקור במוזיאון ללא נוכחות פיזית ממשית היא תופעה מדהימה. היום בעידן המחשבים אנשים רבים יושבים מול מסך המחשב ואינם יוצאים החוצה. שיטוט במוזיאון הוירטואלי מאפשר למשוטט "לשבור" את שגרת היום ולחוות חוויות. בנוסף לשיטוט יכול המבקר לקחת חלק בחוויה עצמה, לדוגמה הפעלת בובה באמצעות מקשי הטלפון.

8. הצעה לסיכום

המאמר "מוזיאונים ואינטרנט" שנכתב על-ידי יוחאי שרון מתאר שני סוגי מוזיאונים. המוזיאון הוירטואלי והמוזיאון הממשי. המוזיאון הוירטואלי הוא אתר אינטרנט המציג מוצגים ומאפשר אינטראקטיביות של הגולש-המבקר. המוזיאון הוירטואלי זמין בכל שעות היום למבקרים, וכמעט ואין בו מגבלה של מקום. המוזיאון הממשי הוא המוזיאון הפיזי שאליו מגיעים פיזית. המוזיאון הממשי מוגבל בשטח תצוגה ובתקציבי שימור, ולכן עליו להחליף תערוכות כל הזמן. לרבים מהמוזיאונים הממשיים יש אתר באינטרנט המלווה את פעילות המוזיאון מבחינת מידע כללי, שיווקי ומידע תוכני על תערוכות ועל תחום עיסוקו של המוזיאון.

פרק ב - אוצר המילים והמשמעים; שם המספר (26 נקודות)

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

9. א. הגדרה מספר 1.

ב. (1) מוסד הוא גוף תרבותי, גוף הכולל בתוכו תרבות. בשורה 1 במאמר כתוב: "מוזיאון הוא מוסד האוצר נכסי תרבות". המוסד נותן שירות בתחום התרבות הכולל הפצת התרבות ברבים. בשורות 23-24 כתוב: "המחויבות הבסיסית של המוזיאון הנוגעת לקידום ולהפצת תחום הדעת שאליו הוא קשור בקרב הציבור".

(2) צורת הריבוי "מוסדות" התקיימה בשפה העברית בעבר לצד צורת הריבוי "מוסדים", ומילון אבן שושן מתייחס בפירושו לשפה העברית על רבדיה ההיסטוריים השונים.

ג. (1) שלושה פרטים דקדוקיים במילון רב מילים:

1. נטיות: מציין בסוגריים מרובעים בסוף הערך - צורת רבים, צורת נסמך, ריבוי בסמיכות
2. שורש: מציין בסוגריים מרובעים בסוף הערך [י.ס.ד.]
3. מין: מציין בתחילת הערך ז' = זכר

(2)

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	התבחינים / קריטריונים
שתי מילים - אחת אינה מנוקדת (כתיב מלא) ואחת מנוקדת (כתיב חסר)	המילה מנוקדת (כתיב חסר)	הצגת הערך
מהעברית בת ימינו	מהמקורות: תלמוד, מקרא, לדוגמה ספר ירמיהו ומהעברית, לדוגמה ביאליק	מקור הדוגמאות

ד. כל הפירושים מופיעים תחת ערך אחד. יש קשר סמנטי בין הפירושים.

- 10. מידע ספציפי - מידע כללי
- יתרונות - חסרונות
- ציירים קלאסיים - ציירים מודרניים

11. א. אומנות
 ב. אוצר, מוזיאון, תערוכה או פסלונים, תצוגה

12. (2) משותף לכולם

13. (3) התלמיד מטפח קשרי ידידות עם שני התלמידים החדשים.

14. (1) תחושה אמיתית
 (2) שיפור מעשי, משמעותי

שם המספר (5 נקודות)

15. א. (1) שלוש
 (2) עשרה
 (3) שש מאות וארבע עשרה

ב. מאה ושניים אלף שלוש מאות וארבעה

פרק ג - תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

תחביר

16. א. I. משפט פשוט
 II. משפט איחוי (מחובר)
 III. משפט מורכב
 ב. הביקור = משלים שם (לוואי), במועצת המנהלים = משלים פועל,
 של המוזיאון = משלים שם (לוואי)
 ג. סיבה ותוצאה

17. א. נימוק:

המשפט הוא משפט מורכב. הפסוקית נפתחת במילה "שאיננו" ומסתיימת במילה "האינטרנט".

מתודעת הקהל.	נעלם	האינטרנט	ברשת	שאיננו מופיע	מוזיאון	II.
--------------	------	----------	------	--------------	---------	-----

ב. (1) משפט פשוט

(2) במוזיאונים = משלים פועל, האינטרנט = משלים שם (לוואי)

18. א. מעלה

ב. (1) שעות פתיחה א דרכי הגעה, (שורה 15) א

(2) מידע שיווקי (שורה 15) א תוכניות מיוחדות א תוכניות חינוכיות (שורה 16) א

מידע כללי א מידע תוכני, (שורה 18)

(3) אתר מוזיאון המדע (שורה 20)

ג. - נכס תרבות

- תחום ספציפי

- שעת פתיחה

19. א. (1) קשר לוגי של סיבה (נימוק): משום שהמוזיאון הוירטואלי אינו מוגבל בשטח תצוגה - הוא

מביא לגולש את התערוכות בלי מגבלות של מקום)

(2) מביא ל

ב. (1) משפט מורכב

(2) גולש האינטראקטיבי באתר מפעיל באמצעות מקשי טלפון בובת מריונטה אמיתית

פסוקית

הנמצאת במוזיאון הוירטואלי.

(3) גולש = נושא, בובת מריונטה = משלים פועל

מערכת הצורות

20. א. (1) מְחַלֵּק - בניין פועל
 (2) בניין הופעל
 (3) מוגבל

- ב. (1) יִטְמֵן
 (2) לְאָפֵּשׂר

21. א. (1) מְפַעֵיל - זמן: הווה, נסתר; תְּשַׁלַּח - זמן: עתיד, נסתרת; עוֹסְקֵת - זמן: הווה, נסתרת
 (2) הַפְעֵלָה, שְׁלִיחָה

ב.

שם הפעולה	בניין	שורש
פְּרָסוּם	פיעל	פ-ר-ס-מ
הַקְלָדָה	הפעיל	
הַכָּרָה		נ-כ-ר
הַסְתַּכְלוּת	התפעל	ס-כ-ל
	הפעל	נ-ג-ש

22. א. בסיס וצורן סופי

ב. שורש ומשקל

ג. אוֹצֵר

ד. דוּמָה: בסיס וצורן סופי, שוּנָה: בסיס לועזי

23. א. (1) שם תואר

(2) שם תואר

(3) פועל בהווה

(4) שם עצם

ב. I. שם עצם

II. הם מפרסמים את יצירות האומנות שלהם.

- ג. (1) בסיס וצורן סופי: וְרִטוּאֵלִי, תְּכַנִּי, חֲנוּכִית, נְגִישוֹת

שורש ומשקל: תְּחוּם, הֶסְבֵּר, רִפְּבֵת

שאיילה מלעז: הֶסְטוֹרִיָה

- (2) שורש ומשקל: חֲבוּר (שורה 29) אֶן תקשורת (שורה 34)

שאיילה מלעז: מוזיאונים (שורה 2) אֶן אוניברסיטה (שורה 7)

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. (4) מידת האושר של בני האדם.
ב. כל המחקרים שהכותבת מביאה בודקים מהי מידת האושר של האדם בנסיבות משתנות.
2. התופעה המוצגת במאמר: הצפייה בטלוויזיה כתוצאה משעות פנאי רבות. כותבת המאמר מביעה עמדת נגד התופעה "במקום למלא אותן בפעילויות משמחות, אנו מעבירים אותן בצפייה" (שורה 33)
3. א. פרדוקס "איסטרלין" - ההכנסה עולה, אך מידת האושר כמעט אינה משתנה.
ב. השימוש בפרדוקס המאמר הוא לצורך הבחינה מה משפיע על מידת האושר של האדם.
4. א. המאמר מנסה לבדוק מה משפיע על מידת האושר של האדם. הטלוויזיה משמשת דוגמה למה שהאדם עושה בשעות הפנאי, ובאמצעות בחינת הצפייה בטלוויזיה החוקרים בודקים האם הצפייה הופכת את האדם למאושר יותר. באמצעות הטלוויזיה ניסו החוקרים להבין את מידת האושר. מדוע אנשים ממלאים את שעות הפנאי שלהם בצפייה בטלוויזיה ולא בפעילויות אחרות.
ב. 1. פעילות זולה שאינה מייצרת מתח או דורשת מאמץ.
2. יש השפעה שלילית על תחושת האושר.
3. פגיעה בקשרים חברתיים באופן עקיף.
5. הגברים מקדישים 17% מזמנם לצפייה בטלוויזיה בשעות הערות, לעומת זאת הנשים מקדישות 14% מזמנם לפייה בטלוויזיה בשעות הערות.
א 290 דקות בממוצע מקדישים בכל יום מבוגרים בארה"ב לצפייה בטלוויזיה, לעומת זאת המבוגרים במערב אירופה מקדישים 217 דקות בממוצע בכל יום לצפייה בטלוויזיה.
6. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
לצפייה בטלוויזיה יש השפעה שלילית על תחושת האושר שלנו מכיוון שהיא באה על חשבון מערכות היחסים עם אנשים. אנשים צופים בטלוויזיה בשעות הפנאי שלהם, בשעות שבהן אפשר לבלות עם החברים ועם המשפחה. נשאלת השאלה האם האנשים היו מאושרים יותר אם הם היו מבליים בשעות הפנאי בפעילויות אינטראקטיביות ולא בישיבה מול מסך הטלוויזיה. אינני מסכימה עם טענה זו. לפי דעתי, ניתן להרגיש אושר גם בצפייה בטלוויזיה. ניתן לצפות בסדרות טלוויזיה, כדוגמת הסדרה "חברים" עם חברים וליהנות יחד.
7. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
הטענה כי כאשר אדם הופך להיות עשיר יותר מחבריו הוא רוכש חברים חדשים עשירים ממנו או כמוהו השפעת היחסיות מתפוגגת אינה נכונה לדעתי. אנשים רבים משווים עצמם לקבוצת התייחסות כלשהי. רמת האושר של האדם עולה כאשר הוא נמצא מעל אנשים אחרים. אם הסביבה כולה מתעשרת ונהנית מרמות צריכה גבוהות זהות לשלו רמת האושר האישית שלו אינה משתנה. כדי להגדיל את מידת האושר האדם חייב להתעשר יותר מסביבתו. ולכן כאשר הוא מתעשר ורוכש לעצמו חברים חדשים עשירים ממנו או כמוהו היחסיות אינה מתפוגגת, האדם יחפש כל הזמן להיות עשיר יותר מחברו.

8. א. מהתרשים המתאר באחוזים את מדד האושר של הגברים ושל הנשים בין השנים 72-94 עולה כי בשנים 83-93 אחוז הנשים שהיו מאושרות נמוך לעומת הגברים.
 ב. (1) בשנים 83-93 ניכר שיפור חד במדד האושר אצל הגברים.

9. הצעה לסיכום

המאמר "האושר בלחיצת כפתור" שפורסם בעיתון הארץ דן בסוגיית מידת האושר של האדם. הכותבת משתמשת בצפייה בטלוויזיה כדוגמה למה שהאדם עושה בשעות הפנאי. לצפייה בטלוויזיה יש השפעה שלילית על תחושת האושר של האדם משום שהיא באה על חשבון מערכות יחסים עם אנשים אחרים, היא פוגעת בקשרים החברתיים בכך שהיא מקטינה את הצורך בהם. הצפייה בטלוויזיה היא פעילות זולה שאינה מייצרת מתח או דורשת מאמץ. כמו כן הטלוויזיה מגבירה את החומריות ומשחקת תפקיד חשוב בנטיעת האמונה כי צריכה יכולה להגדיל את מידת האושר של האדם.

פרק ב - אוצר המילים והמשמעים; שם המספר (26 נקודות)

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. א. מילון רב מילים, הגדרה מספר 4.

- ב. - באמצעות מילה נרדפת המילים "תכונה" "טיב" הן מילים נרדפות למילה מידה.

ג.

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	התבחינים / קריטריונים
<p>נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים]</p> <p>שורש: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [מ.ד.ד]</p> <p>מין: מציין בתחילת הערך נ' = נקבה</p> <p>חלק דיבר: מציין בתחילת הערך שזהו שם עצם</p>	<p>נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, צורת רבים, ריבוי בנסמך]</p> <p>שורש: אינו מציין מין: מציין בתחילת הערך נ' = נקבה</p> <p>חלק דיבר: אינו מציין מפורשות שם עצם</p>	<p>פרטים דקדוקיים</p>
אינו מציין	מציין: לשון המקרא, עברית, חדשה,	רובד הלשון

ד. (3) היחס בין חמשת הפירושים במילון אבן שושן הוא יחס הומונימי, ואילו היחס בין חמשת הפירושים במילון רב מילים הוא יחס פוליסמי.

11. א. (1) המחקר מטיל את האחריות על הטלוויזיה.

ב. (4) יש מי שדעתו קיצונית.

12. א. (2) מעצבנת

ב. במאמר נדונו טענותיהם....

13. א. אינם מאושרים, סבל, מתח, עצב

ב. (1) מפגש עם חברים, השתתפות במסיבה, ישיבה בבית קפה

(2) באמצעות פעילויות אלה, כגון מפגש עם חברים, ולא באמצעות הצפייה בטלוויזיה ניתן

להעביר את שעות הפנאי, ואז אולי מידת האושר תעלה.

14. א. (1) מתאים

(2) כמות

(3) נפוצה

ב. פיזית - נפשית אן שמח - אומלל

15. א. לחיצת יד

ב. אורח חיים, שיחה, משא ומתן, ישיבה

שם המספר (5 נקודות)

16. א. (1) מַאֲתִים עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה

(2) אַרְבָּעָה עָשָׂר

(3) מֵאָה חֲמִשִּׁים וּשְׁלוֹשָׁה

ב. תשעה

תחביר

17. א. (4) המשפט הראשון והמשפט השלישי הם משפטים מורכבים, המשפט השני פשוט.

ב. (1) "כאשר" - זמן, "אם" - תנאי, "למרות" - ויתור

(2) למרות - על אף, אן כאשר - כש

18. א. (1) משלים שם (לוואי)

(2) משלים פועל

(3) נושא

(4) משלים פועל

(5) משלים פועל

(6) משלים פועל

ב.

נושא	נושא	משלים פועל	משלים פועל	משלים שם (לוואי)
אנו	מרגישים	שמחה	בזמן ישיבה בבית קפה	עם חברים.

19. א. I. משפט מורכב

II. משפט איחוי (מחובר)

III. משפט מורכב

IV. משפט פשוט

V. משפט פשוט

ב. בבית = משלים שם (לוואי), רשת וירטואלית = משלים פועל, ירידה = נושא,

העלייה המשמעותית = משלים פועל

ג. I * סיבה V. ויתור

I * משום ש V. למרות

20. א.

פסוקית

II. הזמן שאנו מקדישים לצפייה בטלוויזיה גורע מזמן איכות עם המשפחה.

ב. (1) תכלית

(2) כדי ש, לְשֵׁם

מערכת הצורות

21. א. (1) הפעיל
(2) הסבֵּרָה, הרְגֵּשָׁה

ב.

שם הפעולה באותו בניין	בניין	שורש
השְׁתַּתְּפוּת	התפעל	ש-ת-פ
פְּרָסוּם	פיעל	פ-ר-ס-מ
גְּלִישָׁה		
חֲשׁוּב		ח-ש-ב
הִשְׁגָּה	הפעיל	נ-ש-ג

22. א. תְּפַלְּגָה

ב. מְפַרְסֵם

23. א. (1) שורש ומשקל: נְטִיעָה שְׁאַלָה הַכְנָסָה
בסיס וצורן סופי: יְצִיבוֹת טוֹרְדָנִי מְשַׁמְעוֹתִית

(2) שורש ומשקל: צְרִיכָה, בסיס וצורן סופי: אמית, חברתי

- ב. שאילה מלעז: טְלוֹיזִיָה אוֹנִיבֵרְסִיטָה פְּרִדוֹקְס רֵאָלִיטִי
הלחם בסיסים: פְּסָקוֹל תְּקִלִיטוֹר

24. א. (1) שם תואר

(2) פועל בהווה

(3) שם תואר

(4) שם עצם

ב. (1) שם תואר

(2) דרך התצורה של מְקַלֵּט היא שורש ומשקל, ואילו דרך התצורה של המילים בסעיף א' היא בסיס וצורן סופי.

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. (1) תירוצים
 ב. (3) הבנת הסיבות להתחמקות התלמידים משעורי ספורט.
2. א. (1) לא ניתן להסיק מן המאמר
 (2) כן ניתן להסיק מן המאמר
 (3) לא ניתן להסיק מן המאמר
 (4) כן ניתן להסיק מן המאמר
 (5) כן ניתן להסיק מן המאמר
- ב. משפט 5: על פי המאמר בהרבה מקרים המוטיבציה היחידה המנחה את המתחמקים הכרוניים משיעורי החינוך הגופני היא העובדה שללא ציון פנימי במקצוע חינוך גופני לא ניתן לקבל זכאות לתעודת בגרות.
3. א. השינוי שמדבר עליו המפקח הארצי על החינוך הגופני הוא לאפשר לתלמידים לבחור את ענפי הספורט השונים אותם הם רוצים ללמוד בהתאם להתמחויות של המורים בבית הספר, והתלמידים יוכלו גם לבחור את ענף הספורט בו הם מעוניינים להיבחן. כמו כן ישאר נושא הכושר הגופני.
- ב. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי, השינוי שעליו מדבר המפקח הארצי על החינוך הגופני הוא מצוין. כאשר התלמידים יבחרו את ענף הספורט שמעניין אותם, הם יאהבו להגיע לשיעורי הספורט, ולא ינסו להתחמק. כמו כן הם ישפרו את כושרם הגופני ואת הישגיהם.
4. א. טיפ (1) - ההצלחה בספורט משפרת דימוי עצמי. ד"ר בלהה ברתן משוכנעת שאצל מתבגרים, ובעיקר אצל מתבגרות קיימת בעיה של דימוי עצמי.
 טיפ (3) - יש לעזור לילד לבחור את סוג הספורט המתאים לו. ד"ר בלהה ברתן טוענת כי תלמידים אינם אוהבים שבוחנים אותם. הם נהנים לעסוק בספורט שהם אוהבים.
- ב. שני טיפים להתמודדות עם בעיית הדימוי הגופני בשעורי ההתעמלות:
 1. שיחות עם היועצת על הדימוי העצמי. 2. קריאת מאמרים בנושא
5. א. מתרשים II העוסק באחוז התלמידים האוהבים לעסוק בענף ספורט מסוים בבית הספר עולה כי 40% מהתלמידים אוהבים לשחק במשחקי כדור בחוץ, כמו כדורגל, כדורסל וכדורעף, לעומת זאת 2% מהתלמידים אוהבים לשחק שחמט.

ב. המסקנה הכללית העולה מתרשימים II-I היא שרוב התלמידים מעדיפים לקיים שיעורי התעמלות מחוץ לאולם הספורט ולשחק במשחקי כדור, כגון כדורגל, כדורסל וכדורעף.

6. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) לפי דעתי, הצעתו של שר הבריאות ההודי לחייב בתי ספר במדינה לכלול שיעורי יוגה במערכת הלימודים היא הצעה טובה. הפתרון, על פי המאמר, לבעיית התחמקות התלמיד משעורי ההתעמלות הוא לאפשר לתלמיד לעסוק בפעילות ספורטיבית שהוא אוהב. היוגה יכולה בהחלט להוות פתרון לתלמידים שאינם אוהבים לדוגמה משחקי כדור. היוגה, שלא כמו משחקי הכדור, היא פעילות גופנית שונה, היא נעשית בשקט, ובתזוזות איטיות של הגוף. הכנסת שיעורי יוגה למערכת הלימודים יכולה לגרום לתלמידים לא להתחמק מהשיעורים ואפילו הנאה.

7. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) לפי דעתי, אין לוותר על שיעורי הספורט בבית הספר מפני שפעילות גופנית מסייעת במניעת השמנה, משחררת מלחץ הלימודים ומפתחת את הכושר הגופני. כדי ששיעור הספורט יהיה אפקטיבי חשוב להתאים אותו לרמות השונות של התלמידים, ולאפשר לתלמידים לבחור את ענפי הספורט אותם הם רוצים ללמוד. אם בית הספר יתאים את תכנית הלימודים לעידן של שנות האלפיים בו הספורט מהווה חלק מפעילות הפנאי והנופש ייהנו התלמידים בשיעור, השיעור יהיה אפקטיבי ולא ילקח לתגבור במקצועות לימוד אחרים.

8. הצעה לסיכום
המאמר "הפחד משיעורי התעמלות: מקום ראשון בתירוצים" שפורסם באתר YNET מתאר את הסיבות להתחמקויות התלמידים משעורי ההתעמלות בבתי הספר. ישנם מספר גורמים הגורמים לתלמידים להתחמק משיעורי ההתעמלות. יש מי שמתקשה להתמודד עם המרכיב התחרותי בשיעורים - המדידה, התחרותיות והציפיות של המורה גורמים להרגשת אי נוחות. מדידת ההישגים מהווה בעיה מפני שלתמיד קשה לשפר כאן את ההישגים באופן מידי, מהיר ומשמעותי כמו במקצועות אחרים. יש מי שמרגיש מבוכה וחוסר נוחות הקשורים בדימוי הגוף. תלמידים מתמודדים עם בעיית משקל, גובה נמוך וחוסר קואורדינציה המקשים עליהם להגיע להישגים.

9. א. (1) הגדרה מספר 2.
ב. (2) א. מקצוע - הגדרה מספר 2, אָן ב. מקצוע - הגדרה מספר 2.
- ב. צורת הריבוי "מקצועות" התקיימה בשפה העברית בעבר לצד צורת הריבוי "מקצועים", ומילון אבן שושן מתייחס בפירושו לשפה העברית על רבדיה ההיסטוריים השונים.
- ג. הגדרה מספר 1 המופיעה במילון אבן שושן אינה מופיעה במילון רב מילים משום שמילון אבן שושן הוא מילון דיאכרוני. הוא מציג את כל משמעויות המילה המצויות במקורות בכל רובדי השפה גם אם אינן משמשות בימינו, ואילו מילון רב מילים הוא מילון סינכרוני. הוא מציג את המשמעויות העכשוויות והשימושיות בעברית בת ימינו.
- ד. ההגדרות אינן מופיעות תחת ערך אחד.
10. (3) מה שחלק מהתלמידים מחכים ומצפים לו לאחרים זה סיוט.
11. א. (2) החלטיים
ב. (1) עכשווית
12. ציונים, מצב רוח, מְרָאָה, התנהגות
13. א. - נוכחית - עכשווית
- ציפייה - משאלת לב
- הישגים - הצלחות
ב. כישלון - הצלחה
14. א. (1) אגרוף, גידו, ריקוד
ב. (2) המפקח מדבר על השינוי בתכנית הלימודים שבה התלמיד יוכל לבחור ללמוד את ענפי הספורט המעניינים אותו, ואלו הן דוגמאות לענפי הספורט השונים.
ב. חינוך גופני, נעלי התעמלות, קפיצה למרחק, מכללת וינגייט.

שם המספר (5 נקודות)

15. א. (1) שמונים וְחַמְשָׁה
(2) עשרים ואחת
(3) שְׁנֵי מֵטְרִים

ב. אלף תשע מאות חמישים ושש

פרק ג - תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

תחביר

16. א. (1) I. משפט פשוט
II. משפט איחוי (מחובר)
III. משפט פשוט
IV. משפט מורכב
(2) סיבה

(3) I. בשל II. לכן III. נובעת מ IV. משום ש

ב. התלמיד רוצה לשחק כדורגל במהלך שיעור הספורט, ואילו התלמידה רוצה לקפוץ לגובה.

17. א. נימוק:

המשפט הוא משפט מורכב, יש פסוקית המתחילה במילה "המתחמקים" ומסתיימת במילה "בבית הספר".

II. תלמידים | המתחמקים | משיעורי ספורט בבית הספר | לא יקבלו

בתעודת הבגרות | ציון פנימי בחינוך גופני.

ב. (1) משפט פשוט

(2) לי = משלים פועל, הריצה = משלים שם (לוואי), בחצר = משלים שם (לוואי)

18. א. (1) II

(2) משלים פועל

ב. - נחשפים

- גורמים

19. א. (1) צירוף סמיכות: שנות האלפיים, ענף ספורט, משרד החינוך
שם ותוארו: מרצה בכיר, פעילות ספורטיבית, חינוך גופני, מפקח ארצי

(2) - שיעור ספורט (צירוף סמיכות, השאר שם ותוארו)
 - השיעור המעניין, שיעור הספורט, השיעור החשוב

(3) שנת הלימודים הנוכחית או תכנית לימודים חדשה

מערכת הצורות

20. א.

השורש	מילים נוספות
(1) מ-ד-ד	נְמַדְדָּת
(2) ת-ג-ב-ר	מְתַגְבְּרִים
(3) נ-ג-ע	נְגִיעָה

ב.

שם פעולה מאותו בניין	פעלים נוספים
(1) התחמקות	חֹמְקִים
(2) הפקה	מְקַפֵּת
(3) נשיכה	הַשִּׁיכָה

21. א. (1) מתאם

(2) הבניין המשותף לשלושת הפעלים האחרים: פעל.

ב. נכנסת

22. א. (1) הצטינות = שורש ומשקל, מצטינות = בסיס וצורן סופי

(2) מצטינות

ב. (1) שם מופשט

(2) בינוני

ג. (1) תחרותי

(2) ספורט

(3) פדורץף

(4) מתאגרף מאמן - דרך תצורה: שורש ומשקל

23. א. הפעיל: הפעלה, הפעה, השגה

קל: צעידה, למידה

התפעל: השתלשלות

פיעל: בקרה, שפור, גלגול

נפעל: הפסלות

ב. (1) I. שם עצם

II. פועל

III. שם עצם

(2) הם מצטיינים בלימודים. (חלק הדיבר הוא פועל בהווה)

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. הקניין נוסד כדי לספק מגוון מוצרים וסחורות בצורה נוחה תחת קורת גג אחת, בבעלות אחת, עם חניה נרחבת לאוכלוסייה שהתרחקה ממרכזי הערים ועברה אל הפרוורים.
 ב. שלושה גורמים להתפשטות תופעת הקניונים ברחבי ארה"ב:
 1. התגברות תופעת הפרוורים
 2. בעלות על רכב פרטי
 3. גידול בהכנסה הפנויה

2. א. הקניין מסמל את תרבות הצריכה המערבית ששולט בה סממן השפע.
 ב. שני יתרונות:
 1. בחירה גדולה של מוצרים במקום אחד
 2. הוא ביטוי לרחוב העירוני - נקי יותר, זוהר יותר, מזג האוויר נוח
שני חסרונות לקניון:
 1. הקניון תורם לזיהום האוויר בשל שימוש במכונות הפרטית
 2. בזבזנות

3. שתי דוגמאות התומכות בטענה:
 1. היקף המכירות במרכז העסקים ירד באופן דרסטי, עסקים נסגרו או שינו את צביונם
 2. אוכלוסייה בעלת חתך סוציו-אקונומי נמוך ופשע חדרו לאזור מרכז העסקים

4. פרט דומה: קיימים קניונים אזוריים (מחוץ לעיר) הן בצפון אמריקה והן באירופה.
פרט שונה: בצפון אמריקה המסחר הוא פרוורי, מחוץ למרכז העיר, לעומת זאת באירופה המסחר הוא פנים עירוני ויותר מרכז עסקים, כלומר מרכזי הקניות מהווים חלק אינטגרלי ממערך המסחר במרכזי הערים.

5. א. התופעה שמתארת כותבת המאמר בפסקת הפתיחה היא תופעת תרבות הצריכה הנשענת על מערכת סמלים, על סימנים ועל דימויים שמקנה מערכת השיווק והפרסום כדי לגרום לבני האדם לרכוש את מוצרים.
 ב. המתנגדים לתופעה זו טוענים שכדור הארץ אינו יכול עוד לכלכל את סגנון החיים של הצרכן ששבוי בתקשורת המפעילה עליו מניפולציות הגורמות לו לרכוש מוצרים. הם טוענים כי יש לשנות את סגנון החיים ואת משמעות החיים.
 ג. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי, יש למתן את מערכת השיווק והפרסום. האנשים הפכו למטרות שיווקיות. המפרסמים משתמשים ברגשותיו של האדם, מעוררים אצלו תחושות של שמחה, של אושר ושל שלוה כתוצאה

מרכישת המוצר. אסטרטגיה שיווקית שכזו פוגעת בערכים של החברה וגורמת לבזבזנות יתר. יש, לפי דעתך, לפעול נגד תופעה זו ולחנך את הדור החדש לסגנון חיים צנוע יותר ופחות ראוותני, כדי שהסיסמאות כמו "אמור לי מה יש ואומר לך מי אתה" ייעלמו.

6. א. מהתרשים המציג את חווית הביקור בקניונים בישראל על פי סקר שנערך בשנת 2007 אפשר להסיק כי החוויה המשמעותית ביותר עבור הציבור בקניון היא ביצוע קניות (72.9%).

א

מהתרשים המציג את חווית הביקור בקניונים בישראל על פי סקר שנערך בשנת 2007 אפשר להסיק כי 52% מהציבור תופס את הקניון כמרחב שהייה ממוזג אשר ניתן לנצלו גם כמוקד חברתי, להעברת זמן פנוי, לבילוי פנאי, לבילוי עם הילדים ועוד.

ב. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
הקשר בין התרשים לבין המאמר, לפי דעתך, הוא במטרה שלשמה הקימו את הקניון. בשורות 36-37 במאמר כתוב: "הנדבך החברתי, הינו הקניון כמקום מפגש, מוקד בילוי ופנאי לא היה שיקול או גורם בהקמתו". כלומר, השיקול בהקמתו של הקניון היה לספק לצרכנים מגוון של מוצרים ושל סחורות תחת קורת גג אחת כדי שהם ירכשו ו"יבזבוזו" את כספם. לפי התרשים, רוב האוכלוסייה מגיעה לקניון כדי לבצע קניות (72.9%).

7. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
אני מסכים עם הטענה כי הקניונים מעודדים את בני הנוער לפתח נורמות של חברה צרכנית על חשבון פעילויות חברתיות-תרבותיות מסוגים אחרים. כדי להגדיל את היקף המכירות של החנויות שינה הקניון את התמהיל. שטחים מהקניון מוקדשים היום לפעילות פנאי, נופש ובידור. הקניון מושך את הקהל על ידי יצירת אטרקציות שונות לפלחי שוק מגוונים. הקניון מציע פעילויות כגון מופעים, להקות זמר, מכון כושר ושוק אוכל ביתי. מיקוד המערכת השיווקית מופנית בשנים האחרונות לעבר הילדים ובני הנוער, כדי שהם יהפכו לדור הבא של צרכנים. כתוצאה מהפעילויות הרבות שהקניון מציע ומריכוז מספר גדול של חנויות תחת קורת גג אחת מבליים בני הנוער את רוב שעות הפנאי שלהם בקניון בבילוי עם חברים או עם המשפחה. בילוי זה מפתח אצלם תרבות של קניות על חשבון פעילויות אחרות הנעשות מחוץ לכותלי הקניון כמו קריאת ספרים, הליכה לחוגים, צפייה בהצגות וכו'.

8. א. התופעה הנזכרת במאמר היא הקמת קניונים כדי לתת מענה לאוכלוסייה שהתרחקה ממרכזי הערים אל הפרוורים (שורות 32-35).

ב. הטענה המובעת בשורות 5-9 בקטע היא שהשגשוג בענף הקניונים בשנים האחרונות הוביל גם לשינויים בדפוסי הצריכה של הציבור הישראלי.

הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
אני מסכים עם טענה זו. הקניונים מהווים מוקדי משיכה בזכות הסביבה הנקייה, הבטוחה, הממוזגת והמאגדת מספר רב של חנויות תחת קורת גג אחת. כמו כן הקניון מציע מגוון של פעילויות פנאי, כגון מכון כושר וספא. כתוצאה מהפעילויות השונות שהקניון מציע - בילוי וקניות - הציבור משנה את דפוסי הצריכה שלו, התנהגותו משתנה. במקום ללכת לחנות במרכז העיר כדי לקנות דבר, מה הוא

הולך אל הקניון, ובמקום לרכוש רק את המוצר שלשמו הוא הגיע לקניון, הוא באותו הזמן לוקח חלק גם בפעילויות השונות שהקניון מציע, לדוגמה מסתובב בין הדוכנים הפזורים במסדרונות.

9. הצעה לסיכום

המאמר "עיר תחת קניון" שפורסם בכתב עת "פנים" מתאר את תופעת תרבות הצריכה. תרבות הצריכה השתנתה בראשית שנות השמונים עם פתיחתו של קניון איילון. הקניון איגד בתוכו מספר רב של חנויות תחת קורת גג אחת, כמו כן עם השנים החל הקניון לשלב פעילויות שונות לבילוי בשעות הפנאי, כאשר המטרה היא עסקית-כלכלית. תופעת הקניונים בישראל היא ביטוי להתפשטות התרבות הצפון האמריקאית. ישראל אימצה את דפוס הצריכה האמריקאי המלווה גם באימוץ השפה והסמלים האמריקאיים.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. א. מילון רב מילים - פירוש מספר 5.
 ב. (1) הגדרה מספר 3.
 (2) הכללה: סצנה.
 הבחנה: חלק ממערכה שמתרחש במקום מסוים בנסיבות מסוימות.
 ג. (1) מילון אבן שושן - שלושה פרטים דקדוקיים:
 נטיות: מצוין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת סמיכות, צורת רבים]
 שורש: מצוין בסוגריים מרובעים בתחילת הערך כחלק מהאטימולוגיה [השורש מין,
 ויתכן שה-ת' היא שורשית]
 מין: מצוין בתחילת הערך נ' = נקבה
- (2)

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	התבחינים / קריטריונים
שתי מילים - אחת אינה מנוקדת (כתיב מלא) ואחת מנוקדת (כתיב חסר)	המילה מנוקדת (כתיב חסר)	הצגת הערך
עברית בת ימינו	מהמקרא (דברים, במדבר)	מקור הדוגמאות

ד. בשני המילונים כל הפירושים מופיעים תחת ערך אחד. יש קשר סמנטי בין הפירושים.

11. א. (1) דרך התנהגות
 ב. (2) שטחים מלאים
12. א. (4) להקמת הקניונים היתה השפעה מזיקה מאוד על מרכז העסקים הראשי.
 ב. (3) זרימה מסיבית
13. א. (1) מסלולי גולף, מופעים, להקות זמר
 (2) השימוש במילים אלו כדי להדגים מהם הפעילויות שהקניון מציע כדי למשוך אליו אנשים.
 ב. (1) שלוה היא סוג של תחושה.
 (2) שמחה, אושר, התפעמות אן חופש, עוצמה, אהבה
14. א. • מענה - תשובה
 • צביון - אופי

- ב. (1) רַע
 (2) התחזקה, התעצמה
 (3) התרחבות

15. (2) מזה שנים מספק משרד יחסי הציבור של הקניון מידע פרסומי לציבור.

שם המספר (5 נקודות)

16. א. (1) אלף תשע מאות שמונים ושמֹנֶה
 (2) שְלוֹשׁ
 (3) שְנַי
 ב. שלושים ושבעה אלף

פרק ג - תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

תחביר

17. א. I. משפט פשוט
 II. משפט מורכב
 III. משפט איחוי (מחובר)
 ב. (1) ויתור
 (2) I. על אף II. אף על פי ש III. למרות זאת
 ג. משפט מורכב. קשר לוגי: תכלית "כדי ש".

18. א. (1) משפט מורכב

פסוקית

- (2) האדם מצוי תחת עיניה של התקשורת המפעילה באמצעות הפרסום מניפולציות רגשיות.
 (3) האדם = נושא, של התקשורת = משלים שם (לוואי),
 מניפולציות רגשיות = משלים פועל

ב.

משלים פועל	נושא	נשוא	משלים פועל
במהירות.	המְלָאִים	יאזלו	משלים שם (לוואי) בעזרת הפרסום הרב למוצרי הצריכה

II.

19. א. (1) משלים פועל

(2) משלים פועל

(3) נושא

(4) משלים פועל

ב. - מפיצים

- מואשמת

20. א. (1) - מערכת סמלים

- מרכז תרבותי

(2) - הוספת ה"א הידיעה

- כינויי שייכות

- שם עצם פרטי

ב. (1) מכוני ספורט, מסלולי גולף

(2) ספריות ציבוריות

(3) מסכי צפייה ענקיים

מערכת הצורות

21. א. - מְקַבֵּלָת - פועל בהווה

- חלק הדיבר המשותף לארבע המילים האחרות: שם תואר

ב. אִפְשָׁרוּ

ג. יִנְצְלוּ

22. א. - רָכְשׁוּ = גוף: נוכחים, בניין: קל

- תִּתְרַמְּנָה = גוף נסתרות, בניין: נפעל

- יִחַיְבּוּ = גוף: נסתר, בניין: פועל

ב.

מילים נוספות	השורש
הִשְׁעָנָה	ש-ע-נ
נִסְיָעָה	נ-ס-ע
הִסְתַּבְּרוּת	ס-ב-ר
קָדוּשׁ	ק-ד-ש
מֵאֲמָץ	א-מ-צ
נִגְף	נ-ג-פ

23. א. (1) המילה הגעה והמילה הפר הן מאותה גזרה, אך לא מאותו משקל.

ב. קל: צריכה, בחירה

פיעל: פרסום, קבלה

התפעל: התעצמות, הצטיידות

הפעיל: הקפדה

24. א. (1) שורש ומשקל: מקדש, תמהיל, תקשרת

בסיס וצורן סופי: איכות, חברתית, נגישות

(2) מקדש - משקל מקטל

איכות - בסיס: איך + צורן סופי סות. משמעות צורן סופי: שם מופשט

ב. (1) בסיס וצורן סופי

(2) דומה: בסיס וצורן סופי, שונה: הבסיס לועזי.

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. (3) הצגת נושא המאמר.
 ב. כל המאמר דן בהשפעה שיש לסיפורי הילדים על הילדים.

2. א. ארבעה יתרונות לספרות ילדים:
 1. תורמת להתפתחות הקוגניטיבית, הנפשית והלשונית של הילד
 2. מפתחת את כושר הריכוז
 3. מרחיבה את אוצר המילים
 4. מאפשרת לילד לשמור על מרחק מסוים מההתרחשות ולבחון את רגשותיו, את מחשבותיו ואת התנהגותו באופן בטוח ומוגן למדי.

- ב. (יתרון נוסף משמשת כלי לטיפול נפשי, כמו קריאה מכוונת העוזרת לפתור בעיות אישיות).
 ב. ממלאת את שעות הפנאי, במקום צפייה בטלוויזיה. (יתרון נוסף: מפיגה שעמום)

3. א. כאשר קונים ספרי ילדים ללא הכרת התכנים של הספר עלולים לגרום נזק לילד, משום שבספרים יכולים להיות מסרים לא חינוכיים. אם רוכשים ספרי ילדים ללא מודעות לתכנים או יכולת איתור המסרים הלא חינוכיים אפשר לגרום לילד נזק.
 ב. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 לפי דעתי טענת הגננות מוצדקת. עלילת סיפור שנראית על פניה תמימה עלולה להכיל מסרים סמויים לא חינוכיים. לרוב, ילדים קטנים מאמינים למה שמספרים להם ולמה שהם קוראים, לכן חשוב לבדוק את תכני הספר לפי רכישתו.

4. א. הטענה: ספרות ילדים יכולה להיות מתוחכמת כך שכל ילד יבין את הספר לפי גילו ולפי רמת התפתחותו, לכן אין סכנה מהמסרים גם אם הם בוטים.
 ב. טענת הנגד המועלית: הסופר חייב להתחשב במגבלות גילו של הילד. יש נושאים שצריך לתאר בעדינות או שלא לתאר כלל, ויש נושאים שאין לגעת בהם כלל בגיל הרך.
 ג. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 אני מסכים עם הטענה כי הסופר חייב להתחשב במגבלות גילו של הילד ולא לפרסם כל דבר. יש נושאים שאין לכתוב עליהם כלל, ויש נושאים שצריך לתארם בעדינות כדי להגן על הילד מפני מסרים לא חינוכיים. אף על פי שהיום במאה ה-21 הילד חשוף באמצעות אמצעי התקשורת השונים למסרים רבים, חלקם חינוכיים וחלקם לא, חובה לשמור על התכנים של ספרי הקריאה לילדים. ספרות ילדים תורמת להתפתחותו הקוגניטיבית, הנפשית והלשונית של הילד. ילד נוטה להזדהות בקלות יחסית עם הנפשות הפועלות בסיפור או לזהותם עם דמויות משמעותיות אחרות בעולמו, כגון הוריו. אם הילד יהיה חשוף לספרים שהאיורים בהם חובבניים והשפה לא תקינה עלול להיגרם לו נזק.

5. א. ההורים והגננות זקוקים לדרכים שיסייעו להם בבחירת ספר קריאה לגיל הרך משום שספרים רבים אינם ראויים לקריאה בשל רמתם הירודה, בשל עליבות החומר, בשל עלילות הלשון, בשל האיורים החובבניים בשל ההפקה הגרועה ובשל המסרים הלא חינוכיים.

ב. המשפט נלקח משורות 46-47: "הדרך לשינוי איננה צנוורה על ספרי ילדים, אלא טיפוח טעם טוב בספרות ופיתוח מודעות לאיכות, למשל באמצעות אתרי אינטרנט הממליצים על ספרי ילדים טובים".

6. הטענה כי גורלם של רוב ספרי הילדים הוותיקים הוא שכחה מוחלטת היא נכונה, לדעתי. בשנים האחרונות יש הצפה של ספרי ילדים חדשים, בייחוד לגיל הרך. הסיבה לכך היא הדימוי הנמוך למדי של ספרות הילדים הנחשבת כתיבה קלה. ספרות הילדים החדשה אינה מקפידה על האיכות, על הלשון, על ההפקה ועל האיורים. ספרי הילדים הישנים, הספרים שהורינו קראו, הנחשבים לקלאסיקה עברית, כגון הרפתקאותיו של האקלברי פיין, הרפתקאות דון קיחוטה ואוליבר טוויסט, אינם זמינים על המדף, אלא רואים אור מפעם לפעם. כתוצאה מכך הילדים מחמיצים את פוטנציאל הקריאה הספרותית האיכותית.

7. משתי הטבלאות העוסקות בדירוג הספרים הנמכרים ביותר במהלך שבוע ברשתות ובחנויות הפרטיות עולה כי הספר "יומנו של חנון: הקש האחרון" דורג בחנויות הפרטיות במשך 13 שבועות במקום השני, לעומת זאת ספר זה דורג ברשתות במקום הראשון במשך 12 שבועות.

8. הצעה לסיכום

הטענה המרכזית במאמר "פיקוח על ספרי ילדים בישראל" שכתבה נעמי מי-עמי היא שספרות הילדים תורמת להתפתחותו הקוגניטיבית, הנפשית והלשונית של הילד ומשמשת כלי לעיצובו, ולכן חשוב לפקח על ספרי הילדים. פיקוח על ספרי ילדים ימנע נזקים שהספר עלול לגרום לילד, כגון חשיפה למסרים לא חינוכיים. אנשי האקדמיה ומבקרי ספרות הילדים טוענים שפיקוח מכל סוג שהוא פותח דלת לצנוורה שאין לה סוף. על הסופר שכותב את הספרים לגיל הרך מוטלת אחריות רבה יותר מזו המוטלת על הסופר למבוגרים, ואילו תפקיד ההורים, הגננות והמחנכים הוא לפקח על מה שהם בוחרים להביא בפני הילדים. אין זה תפקיד הממסד.

אוצר המילים והמשמעיים (21 נקודות)

9. א. מילון אבן שושן - הגדרה מספר 3.
 מילון רב מילים הגדרה מספר 1.
 ב. סוג ההגדרה: קלסית.
 הכללה: פנקס גדול או מחברת
 הבחנה: המשמשים לרישום חשבונות, מאזני הכנסות והוצאות או רשימות משרדיות אחרות

ג. (1) אטימולוגיה

(2)

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	התבחינים / קריטריונים
שתי מילים - אחת אינה מנוקדת (כתיב מלא) ואחת מנוקדת (כתיב חסר)	המילה מנוקדת (כתיב חסר)	הצגת הערך
עברית בת ימינו	מהמקרא (שמואל, מלכים)	מקור הדוגמאות
נטיות: מצוין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים, ריבוי בסמיכות] שורש: מצוין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ס.פ.ר.] מין: מצוין בתחילת הערך ז' =זכר חלק דיבר: מצוין בתחילת הערך (שם)	נטיות: מצוין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, שייכות, צורת רבים, ריבוי בסמיכות] שורש: אינו מצוין מין: מצוין בתחילת הערך. ז' =זכר חלק דיבר: אינו מצוין	פרטים דקדוקיים

- ד. - ספר קריאה: ממילון אבן שושן - הגדרה מספר 3, ממילון רב מילים הגדרה מספר 1.
 - ספר קופה: ממילון אבן שושן - הגדרה מספר 4, ממילון רב מילים הגדרה מספר 3.
 - ספר טלפונים: ממילון אבן שושן - הגדרה מספר 4, ממילון רב מילים הגדרה מספר 4.
 - ספר בראשית: ממילון אבן שושן - הגדרה מספר 7, ממילון רב מילים הגדרה מספר 5.

10. א. (3) התעניינות מיוחדת

ב. (4) תבליטים

11. א. (1) ביקורת ופיקוח

ב. (2) לא מסכים

12. א. (3) משמעות הביטוי "לפרוץ את הגבולות" במשפט I היא מוחשית, ואילו במשפט II

משמעותו מושאלת.

ב. כספת, בבכי, קדימה, בתרועות ניצחון, מנעול

13. א. (1) פחד, בושה, אשמה גם רגשות, חרדה
 (2) אכזבה, כעס, קנאה
- ב. השימוש בשני שדות סמנטיים אלה מדגיש את הטענה כי הילד מקבל לגיטימציה לבטא את הרגשות שלו, ובכלל זה הרגשות השליליים. הספרים יוצרים הזדמנות לבטא רגשות חיוביים ושלייליים בצורה מקובלת ולגיטימית. שילוב של שני שדות סמנטיים אלה מסבירים אלו רגשות שליליים הילד יכול לבטא באמצעות הסיפור.

14. א. - מסְכָנוּת - עֲלִיבוֹת
 - קְאוּי - נְאוֹת
 - עֲלָגוֹת - גְּמָגוֹם
- ב. ילדים - מבוגרים

שם המספר (5 נקודות)

15. א. (1) שְׁבַעַת
 (2) הארבעים ושְׁמוֹנָה
 (3) שְׁלוֹשָׁת
- ב. שבעה עשר, אלפים וחמש

פרק ג - תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

תחביר

16. א. I. משפט איחוי (מחובר)
 II. משפט פשוט
 III. משפט מורכב
- ב. (1) סיבה
 (2) I. לכן II. בגלל III. משום ש
- ג. (1) תכלית
 (2) מספר אתרי אינטרנט ממליצים על ספרי קריאה טובים כדי שההורים יבחרו בצורה נבונה את הספרים לילדיהם.

17. א.

פסוקית לוואי

II. ספרות הילדים | התורמת להתפתחותו הלשונית של הילד בשל הרחבת אוצר המילים מסייעת בזכירת תבניות של משפטים.

- ב. - נובעים
- מודע

18. א.
- (1) משלים שם
 - (2) משלים פועל
 - (3) נושא
 - (4) משלים שם
 - (5) משלים פועל
 - (6) משלים שם

פסוקית

ב. (1) משפט מורכב
(2) למהדורה החדשה של הספר צורפו שתי הקדמות אשר מיועדות לשתי קבוצות שונות של קוראים.

(3) החדשה = משלים שם (לוואי), הקדמות = נושא, מיועדות = נושא

19. א. צירוף סמיכות: החצנת רגשות, אוצר מילים, מבקרי ספרות
שם ותוארו: פן חזותי, עושר לשוני, קריאה מכוונת

- ב. - ספר ילדים
- רגש שלילי
- ג. - השליטה העצמית
- חילוקי הדעות

מערכת הצורות

20. א. (1) זָכְרוּ = בניין קל
(2) הבניין המשותף לשלושת הפעלים האחרים: פיעל.

ב. תַּטַּל

21. א.

שם הפעולה באותו בניין	בניין	שורש
התחשבות	התפעל	ח-ש-ב
הכנסות	נפעל	
הפעלה		פ-ע-ל
הזקה	הפעיל	נ-ז-ק
פתיחה		

- ב. (1) מְחַלֵּט - שם תואר
(2) חלק הדיבר המשותף לשתי צורות הבינוני האחרות: פועל בהווה.
(3) מצאנו את השמלה המתאימה. (התפקיד החדש: שם תואר)

22. א. שורש ומשקל: מְמַסֵּד מְבַגֵּר רְכוּז שְׁלִיטָה קוֹרָא
בסיס וצורן סופי: לְשׁוֹנִית סְפָרוֹן
שאינה מלועזית: אֶסְתֵּטִיקָה צְנִזְוֶה
ב. שורש ומשקל: ההתרחשות (שורה 16), בסיס וצורן סופי: חשיבות (שורה 27)

23. א. (1) סוֹפֵר = שורש ומשקל
(2) סְפָרָה
ב. (4) המילה סְפָנָה והמילה הַסְתַּכְּלוּת הן מאותה גזרה, אך לא מאותו משקל.

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. אנשים ישנים פחות ופחות ולרוב אינם מודעים כלל שיש להם בעיה.
 ב. עמדתו של ד"ר דגן כלפי תופעה זו על פי המשך המאמר היא שבני האדם, כמו החיות אמורות לישון בחושך ולהיות ערות באור. אדם שישן חמש שעות בלילה, כשהמוצק על פי מחקרים הוא שבע שעות וחצי, יתנהג אחרי שבוע כמו אדם שתוי.
2. א. שלושה נזקים הנגרמים כתוצאה מקיצור שעות השינה:
 1. פגיעה בפעולות הקוגניטיביות, כגון זיכרון ויכולת לפתור בעיות.
 2. פגיעה בהתנהגות הרגשית - יש ירידה במצב הרוח ובסבלנות
 3. המערכת החיסונית עלולה להיזק
 (נזקים נוספים: הגוף מפתח התנגדות לאינסולין הגורמת בעקיפין לסוכרת, עצבנות)
 ב. בחברה הישראלית הילדים הם המכתיבים את הזמן ואת הפעילויות, וההורים נכנעים לדרישותיהם. בחברה האירופאית ההורים עושים מה שהם רוצים, הילדים משחקים ליד.
3. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 אני מסכים עם הטענה כי השינה היא התנהגות המתחרה על הזמן עם התנהגויות אחרות. בני האדם מקדישים את שעות הפנאי שלהם למגוון של פעילויות, כמו צפייה בטלוויזיה, פגישה עם חברים וגלישה באינטרנט. השינה מתחרה על הזמן עם פעילויות אלה. התוצאה היא ששעות השינה מתקצרות.
4. א. החלק הראשון של הקטע "מחזור השינה והעייפות" שייך להסבר של ד"ר ירון דגן כי בני האדם אמורים לישון בחושך ("הורמון השינה מופרש לקראת החשכה") ולהיות ערים באור ("עם אור היום נעלם ההורמון ואיתו מוגברת הערות"). החלק השני של הקטע שייך לכתוב בשורות 71-74. תנומה בשעות הצהריים משפרת את התפקוד המנטלי ("בשעות הצהריים שוב גוברת רמת העייפות אף על פי שאין הפרשה של ההורמון").
 ב. על פי הקטע, חשוב לישון בלילה משום שהורמון השינה "מלאטונין" המופרש לקראת החשכה מעלה את רמת העייפות וגורם לאדם לרצות ללכת לישון.
5. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 אני מסכים עם האמרה כי "הלואי ויהיו לי עוד כמה שעות ביממה". ביממה יש 24 שעות, שמתוכן אנו ישנים בממוצע 7 שעות, מבליים בבית הספר או בעבודה בממוצע 7 שעות, נמצאים בדרכים, אוכלים ומכינים שעורים. נשארות בערך חמש שעות בהן אנו יכולים לעסוק במגוון פעילויות כמו צפייה בטלוויזיה ופגישה עם חברים. חמש השעות אינן מספיקות לעשות את כל הדברים. לדוגמה, צפייה בסדרת טלוויזיה אורכת בממוצע ארבעים וחמש דקות, אם אין פרסומות באמצע, ואם אנו צופים בשתי סדרות, מסדרים את החדר ומשוחחים בטלפון עם החברים או עם אחד ההורים נגמר הזמן.

6. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) לפי דעתי, תוצאת המחקר שנערך בקליפורניה שהראתה כי אנשים שנמנמו במשך שעה אחרי ארוחת הצהריים עמדו בהצלחה מרובה במבחנים מאששת את מה שנאמר במאמר. במאמר נאמר כי מחקרים רבים הראו שתנומה בשעות הצהריים בין חצי שעה לשעתיים משפרת את התפקוד המנטלי ועוזרת לפעילות המוח.

7. א. מהעקומה המתארת את מספר שעות השינה במוצע של גברים ושל נשים קרייריסטים עולה כי למעלה מ-50% מהנשים ישנות פחות משלוש שעות בלילה, לעומת זאת 60% מהגברים ישנים שבע שעות בלילה.

ב. המסקנה הכללית העולה מכלל הנתונים שבתרשים היא שמספר השעות שהגברים ישנים הוא גבוה בהרבה ממספר השעות שהנשים ישנות.

הצעה: (עליך להציע הסבר אפשרי למסקנה, לכל אחד הסבר משלו. לפניך הצעה בלבד!) לפי דעתי ההסבר למסקנה זו נעוץ בנשים, כלומר הנשים הן אלו שקמות באמצע הלילה כדי להניק, כדי לחתל וכדי שהבכי של הילד לא יפריע לאב המשפחה.

8. הצעה לסיכום

המאמר "בצהריים נופלת הבומבה" שפורסם בעיתון הארץ דן בתופעת חסך השינה החלקי - אנשים הישנים שעה או שעתיים פחות מהנחוץ. אדם זקוק במוצע לשבע שעות וחצי שינה בלילה. כשישנים פחות משש שעות, פחות מארבעה מחזורי שינה, נפגעות הפעולות הקוגניטיביות של האדם, כגון זיכרון ותפישה, יש ירידה במצב הרוח, בסבלנות, המערכת החיסונית מושפעת ורמת האינסולין בדם עולה דבר הגורם בעקיפין להשמנה. הפתרון לתופעה זו נעוץ במודעות. אנשים צריכים ללמוד ניהול ערנות - ללכת לישון בלילה ולנמנם בצהריים. הנמנום בצהריים מונע מצב שבו העייפות משתלטת וכופת עצמה.

9. א. הגדרה מספר 3.

ב. (1) במילון אבן שושן ההבדל בכתוב בין תפש לתפס מוסבר על ידי האטימולוגיה. אנו למדים כי צורת משנה במקרא היתה תפש ובארמית היו שתי הצורות: תפס ותפש. במילון רב מילים ההבדל בכתוב בין תפש לתפס מוסבר בתחילת הערך בסוגריים. אנו למדים כי הכתיב הנפוץ פחות הוא תפש.

(2) הערת הסוגריים היא בהשאלה, כלומר היום נעשה שימוש במילה שלא במשמעותה הרגילה של המילה.

ג.

התבחינים / קריטריונים	מילון אבן שושן	מילון רב מילים
הצגת הערך	הפועל מוצג לפי <u>השורש</u>	הפועל מוצג לפי צורת <u>עבר נסתב</u> . מופיעות שתי צורות - אחת אינה מנוקדת (כתיב חסר) והשנייה מנוקדת (כתיב מלא)
פרטים דקדוקיים	נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, צורת יחיד בהווה ובעתיד, צורת נוכח בציווי, צורה במשקל פעיל] שורש: מציין	נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [שם פועל, צורת יחיד בהווה וצורת נוכח בציווי] שורש: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ת.פ.ס]

- ד. - מילון אבן שושן הגדרה מספר 1, מילון רב מילים הגדרה מספר 1.
 - מילון אבן שושן הגדרה מספר 4, מילון רב מילים הגדרה מספר 4.
 - מילון אבן שושן הגדרה מספר 7, מילון רב מילים הגדרה מספר 5.
 - מילון אבן שושן הגדרה מספר 5, מילון רב מילים הגדרה מספר 3.

10. א. (4) כל היום וכל הלילה (24 שעות)

ב. (3) אחד ההורים תמיד יגש אל הילד שהתעורר באמצע הלילה.

11. א. (2) דרך חיים

ב. (1) עלות השחר

12. א. (3) נדירה

ב. עסקאות, כוחות, משא ומתן, מכירות

13. א. זיכרון, תפיסה, יכולת לפתור בעיות
 ב. (1) תגובות
 (2) רגועים

14. א. • התארך - נמשך
 • להקשיב - להסכית
 ב. (1) שינה - תנומה
 (2) שינה - ערות, חושך - אור גם רדת החשכה - הנץ החמה

שם המספר (5 נקודות)

15. א. (1) חֲמָשָׁה
 (2) שְׁלוֹשׁ
 (3) שְׁמוֹנֶה

ב. שלושת אלפים שלוש מאות ושישים

פרק ג - תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

תחביר

16. א. (1) נושא (2) משלים פועל (3) נושא (4) משלים שם (לוואי)

ב. הקשר הלוגי במשפט: סיבה ותוצאה.
 העובד התעייף, לכן העובד נמנם בשעות הצהריים.

17. א. II.

- ב. - סובלים
 - מזרזת

18. א. * משפט איחוי (מחובר)

* בחברה הישראלית את תרבות הפנאי קובעים הילדים, וְ הַהוֹרִים נִכְנָעִים לְדְרִישׁוֹתֵיהֶם.
 * הילדים = נושא

ב. נימוק:

המשפט הוא משפט מורכב. הפסוקית נפתחת במילה "שמקצר" ומסתיימת במילה "שלו".

I. אדם שמקצר את זמן השינה שלו משלם מחיר מבחינת הערנות.

19. א. (1) תרבות הפנאי, תוכניות ילדים

(2) חברה ישראלית

ב. - שעת שינה

- כוס קפה

- חוקר השינה

- התנהגות אחרת

ג. - נורה חשמלית

- התנהגות אנוש

מערכת הצורות

20. א.

השורש	מילים נוספות
(1) מ-ק-ד	הקדמה
(2) ר-ג-ש	מגשר
(3) ת-פ-ק-ד	תפקיד
(4) נ-כ-ר	רוכנת

ב. (1) מסדרות = בניין פועל

(2) הבניין המשותף לשלושת הפעלים האחרים: הופעל.

21. א. (1) הווה

(2) ג-ב-ר

(3) מגברת = הופעל, גוברת = קל

(4) לגבר

ב. קצר

22. א. (1) שם תואר

(2) פועל בהווה

(3) שם עצם

(4) שם עצם

(5) פועל בהווה

ב. רשימת מחנכים מצטיינים נמסרה למפקח. (התפקיד החדש: שם עצם)

23. א. (1) התְּמַשְׁכוֹת = שורש ומשקל, השאר בסיס וצורן סופי

(2) טבעי = בסיס: טבע + צורן סופי סי

ב. (1) פיעל: קזוז

קל: תְּפִיסָה

התפעל: השְׁתַּבְּשׁוֹת

הפעיל: הִפְסָקָה

(2) שאילה מלעז: קָפָה, קְרִינָה

בסיס וצורן סופי: פְּעִילוֹת, מְעַרְבֵי

שורש ומשקל: מְשַׁרְד, זְפוֹן

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. (3) מלחמת השפות בספרד
- ב. המאמר פותח במשפט: "ברוב המאה העשרים נאבקו השפות המקומיות של ספרד על חייהן" (שורה 1), ובשורה 12 כתוב: "בחודשים האחרונים שבה "המדיניות הלשונית" למרכז הוויכוח הציבורי". המאמר מתאר את המאבק של אזרחים מגליסיה, מחבל הבאסקים ומקטלוניה הדורשים שילדיהם ילמדו בבית הספר בשפת אמם ספרדית, ולא בשפה המקומית.
2. א. דרישת ההורים היא שילדיהם ילמדו בספרדית בבתי הספר ובספרדית בלבד.
- ב. דרישתם של ההורים מבוססת על סעיפים בחוקה הספרדית ובהכרזת זכויות האדם של האו"ם. בחוקה נקבע כי הספרדית היא השפה הלאומית הרשמית. כל תושבי ספרד מחויבים להכירה וזכאים להשתמש בה.
3. א. הוויכוח הציבורי נסב על המדיניות הלשונית בספרד. באיזו שפה ילמדו הילדים בבתי הספר.
- ב. שני הצדדים לויכוח:
- צד אחד טוען כי ללמוד ולדבר בשפה המקומית זוהי זכותו של הפרט. לפי החוקה, שאר השפות הספרדיות, כגון השפה הקטלונית, נחשבות לשפות רשמיות, ומגוון העושר הלשוני בספרד הוא חלק מהמורשת התרבותית הלאומית ויש להגן עליו ולייחס לו את הכבוד הראוי. הצד השני טוען למעמדה של השפה הספרדית. לטענתם, לספרדית נשקפת סכנה. החלו להישמע קולות הקובעים כי השפה המקומית דוחקת את רגליה של הספרדית ואף רודפת אותה.
- ג. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) אני מתנגד לצד הטוען כי יש ללמוד ולדבר בשפה המקומית. לפי בלשנים, אין לסמוך על כך שילדים ילמדו ספרדית רק מהסביבה או מהטלוויזיה. השפה המובילה צריכה להיות אותה שפה שעמה הילד גדל כדי שתהיה לו שליטה מוחלטת בשפת האם בכל תחומי החיים. אם הילדים לא ילמדו בשפת אמם הספרדית, הם ינותקו מהשפה השנייה בעוצמתה בעולם.
4. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) אני מסכים אם הטענה שהמדיניות הדוחקת את הספרדית מסכנת את האנשים, ולא את השפה, כי השפה הספרדית אינה נתונה לאיום. אם באזורים שבהם יש שתי שפות, כגון קטלוניה ילמדו בבית הספר בשפה הקטלונית הספרדית תידחק הצידה, ובני האדם ינתקו את עצמם מהשפה השנייה בעוצמתה בעולם.

5. א. אם בקטלוגיה ידברו קטלוגית בלבד זה יהיה נורא, קטלוגיה תבודד את עצמה, ותנותק מהשפה השנייה בעוצמתה בעולם.
- ב. דוגמה אחת התומכת בתשובה: שורות 65-69. 50% מהאוכלוסייה בקטלוגיה באים ממשפחות דוברי ספרדית, אך לילדים לא ניתן ללמוד בשפה זו. רק מפני שהטלוויזיה משדרת בספרדית אין מובן מאליו שכולם מדברים ספרדית.
6. א. (1) שלט מחוץ לבנק המציע החלפת כסף. השפה הספרדית נמחקה מהשלט, שאר השפות המקומיות נשארו.
- (2) שורות 13-14, החלו להישמע קולות הקובעים כי השפה המקומית דוחקת את רגליה של הספרדית ואף רודפת אותה.
- ב. כותב המאמר בחר להשתמש באיור זה כדי להמחיש לקורא את מעמדה של השפה הספרדית בקהילות האוטונומיות אשר שפתם זכתה למעמד של שפה רשמית.
7. א. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) אני מסכים עם הצעה זו. לפי דעתי, לימוד שפה זרה בגיל הרך תורמת להתפתחות המוח ולהישגים טובים יותר בעתיד. לימוד שפה שניה כבר בגני הילדים יכולה לעורר אצל הילדים רצון והתלהבות מלימודים בכלל, וכן יכולה להעלות את הביטחון העצמי של הילדים.
- ב. הצעה כזו אינה מועלית בספרד משום שבקהילות האוטונומיות יש מי שמתנגד להנחלת הספרדית. מאז שובה של הדמוקרטיה לספרד נהנות השפות המקומיות מפריחה. הצעה כזו אינה יכולה לעלות משום הסערה בין התושבים למערכת החינוך אשר שומרת על השפה המקומית.
8. מהטבלה העוסקת בארבע השפות הרשמיות בספרד עולה כי מספר דוברי השפה הספרדית כשפת אם הוא 332 מיליון, לעומת זאת מספר דוברי השפה הספרדית כשפה השנייה הוא 85 מיליון. בהשוואה לכך מספר דוברי הקטלוגית כשפת אם הוא 712,9401 לעומת 30,6556 דוברי שפה הקטלוגית כשפה שנייה. אחת המסקנות העולות מנתונים אלו היא כי מספרם של דוברי הספרדית כשפה שניה גדול בהרבה מדוברי השפה הקטלוגית כשפת אם.
9. הצעה לסיכום
- המאמר "ספרדי דבר ספרדית" שפורסם בעיתון הארץ עוסק במאבק השפות בספרד. מצד אחד בקהילות האוטונומיות רוצים ללמד בשפה המקומית, וההורים דורשים כי בבתי הספר ילדיהם ילמדו ספרדית שהיא בעצם שפת אמם, ומן הצד השני יש הרואים בהשתלטות השפות המקומיות סכנה לשפה הספרדית. התוצאה של לימוד בשפה המקומית בבתי הספר היא שלילדים לא תהיה שליטה מוחלטת בשפת האם, הספרדית, אלא הם יכירו את הספרדית המדוברת, הוולגרית, המיועדת לשימוש יום יומי והם יתנתקו מהשפה השנייה בעוצמתה בעולם.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. א. (1) "מערכת מוסכמת של מילים, מבעים ומשפטים המשמשת בקרב עם, שבט, קבוצת אוכלוסיה וכו'".
- (2) צורת הריבוי "שפתים" התקיימה בשפה העברית בעבר לצד צורת הריבוי "שפתות", ומילון אבן שושן מתייחס בפירושו לשפה העברית על רבדיה ההיסטוריים השונים.
- ב. (1) הגדרה מספר 2.
נרדפות: לשון
הכללה: אוצר מילים
הבחנה: שאדם משתמש בהן להבעת צרכיו.
- (2) היחס בין ההגדרות של המילה "שפה" על פי מילון רב מילים הוא יחס הומונימי משום שהפירושים אינם מופיעים תחת ערך אחד.
- ג. (1) אטימולוגיה
(2) שני פרטים דקדוקיים המובעים בערך על פי מילון אבן שושן:
1. נטיות:
מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, צורת רבים, ריבוי בסמיכות]
2. מין: מציין בתחילת הערך. נ' = נקבה.
- ד. לפניך שלושה ביטויים:
- השפה הספרדית = הגדרה מספר 1: "מערכת מוסכמת של מילים, מבעים ומשפטים המשמשת בקרב עם, שבט, קבוצת אוכלוסיה וכו'".
- שפה תחתונה = הגדרה מספר 2: "כל אחד מזוג החלקים הבשרניים והרכים התוחמים את הפה מלפנים".
- שפת הנחל = הגדרה מספר 1 בשפה₃: "רצועת החוף הגובלת בנהר, בים וכו'".
11. (3) מאז שובה של הדמוקרטיה לספרד נהנות השפות הללו מחופש.
12. (3) השפה המקומית מוחלשת לעומת השפה הספרדית.
13. א. (2) הוצאו
ב. (4) שפה רהוטה
14. ג. במשפט הראשון משמעות הצירוף הוא יחסי קירבה והבנה, ואילו במשפט השני משמעות הצירוף הוא הלשון שבה מדברים.

15. א. * איום - סכנה

* קריאת תיגר - מחאה

* כיסופים - געגועים

ב. - השפה

- הלשון

- לשון

- משפת

שם המספר (5 נקודות)

16. א. (1) עשרים ותשעה

(2) שנים

(3) חמשה

ב. אלף ארבע מאות תשעים ושתיים

פרק ג - תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

תחביר

17. א. * משפט מורכב

* הדרישה של דוברי הספרדית **שילדיהם ילמדו בשפת אמם** פסוקית מבוססת על סעיפים בחוקה הספרדית.

* הדרישה = נושא

ב. (1) I. משפט מורכב

II. משפט איחוי (מחובר)

III. משפט פשוט

(2) * ויתור

* I. אל אף II. למרות זאת III. למרות

(3) אף כי / אף על פי ששפות אחרות אינן מתחרות בשפה הספרדית, סוגיית לימוד השפה הספרדית בבתי הספר מעוררת סערה בציבור.

18. א. א. (1) משפט מורכב

(2) משפט איחוי (מחובר)

(3) משפט מורכב

- ב. ויתור
 ג. (1) אף כי (2) למרות זאת
 ד. סיבה (משום ש)

ב. נימוק:

המשפט מורכב, יש פסוקית. הפסוקית נפתחת במילה "שדוברת" ומסתיימת במילה "שפות".

I.	תכנית הלימודים	מבוססת	על חברה אחת	שדוברת	שתי שפות.
----	----------------	--------	-------------	--------	-----------

19. א. (1) משלים שם (לוואי)
 (2) משלים שם (לוואי)
 (3) נושא
 (4) משלים פועל

ב. (1) I

(2) זועמים = נושא, החדש = משלים שם (לוואי), איום = נושא

20. א. צירוף סמיכות: שפת אם, תחומי חיים, זכויות הפרט, דוברי ספרדית
צירוף של שם ותוארו: שפות רשמיות, עושר לשוני, ויכוח ציבורי, שפה לאומית

ב. - שם עצם פרטי
 - הוספת ה"א הידיעה

ג. - שפת המקום
 - מפלגת העם

21. א.

השורש	מילים נוספות
(1) ש-מ-ש	מְשַׁמְשִׁים
(2) ש-כ-ל-ל	הַשְׁתַּכְּלֵל
(3) נ-כ-ר	נִכְרָת
(4) ש-ל-ט	שָׁלַט

- ב. (1) תִּסְמְכְנָה = בניין קל
 (2) הבניין המשותף לארבעת הפעלים האחרים: הפעיל

22. א.

הבניין	צורה נוספת מאותו שורש לפי ההנחיה
1. נפעל	מְחִיקָה
2. פועל	נְגִידוּ
3. הפעיל	מְשַׁנֵּת
4. פועל	גָּבְשׁוּ

ב. תִּטְעֵן

23. א. שורש מרובע, בניין התפעל

- ב. (1) (1) שם תואר
 (2) פועל
 (3) שם
 (4) פועל

(2) משפט (1): ספרדית מְדַבֶּרֶת

24. א. תִּקְנָה - תִּקְוֶן

- ב. (1) שורש ומשקל: מְפַלְגָה הַפְחָדָה דְרִישָׁה הַתְקַדְמוֹת
 בסיס וצורן סופי: לְאוֹמֵית סְפָרְדִי רְצִינֹת מְקוֹמִי בְלִשְׁנוֹת סְפָרְדִית
 (2) דוּמָה: בסיס וצורן סופי, שוּנָה: בסיס לועזי

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. שלושה שלבים מרכזיים בהתפתחות המחול בארץ:
 1. תחילת המאה ה-20. החידוש: הטמעת השפעות שונות כשהעיקריות שבהן המחול הגרמני, המחול המודרני והריקוד התימני.
 2. פרישת צעירים מלהקת 'בת שבע'. החידוש: הקמת להקות מחול חדשות ויצירת סגנונות מחול אישיים.
 3. הקמת מרכז 'סוזן דללי'. החידוש: מחול מקורי בעל תעוזה ודמיון עשיר.

2. (1) הגדרת 'מחול': דבר חד פעמי וחולף, לא מותיר סימן, נמוג ברגע שהוא נוצר.
 (2) תרומתו של "כתב תנועה" למחול: בעזרת כתב התנועה ניתן לשמר המחול.

3. א. (1) מהי תרומתו של מרכז 'סוזן דללי' למחול?
 (4) מה עשו ראשוני הפרשים מלהקת 'בת שבע'?
 (5) האם בשפת המחול יש גנדור?
 ב. (1) מרכז 'סוזן דללי' משמש בית ליוצרים צעירים, יוצר מסגרות המאפשרות חשיפה לעבודות חדשות של יוצרים ישראלים ושל יוצרים מחו"ל ומשמש את כל סוגי המחול האפשריים (שורות 46-49).
 (4) ראשוני הפרשים מלהקת 'בת שבע' החלו ליצור עבודות משל עצמם. הם הקימו להקות מחול ויצרו סגנונות מחול אישיים בהשפעת המורה הגדולה של להקת 'בת שבע' (שורות 25-28).
 (5) נוצרה בארץ שפת מחול ייחודית שאין בה גנדור (שורה 53).

4. לפני הקמת מרכז 'סוזן דללי' לא היה למחול "בית" המאגד בתוכו את כל סוגי המחול ומקום ליוצרים צעירים לחשוף את עבודותיהם החדשות. לאחר הקמת המרכז יש ליוצרים "בית" בו הם יכולים להעז, להפעיל את דמיונם העשיר ולחשוף את יצירותיהם ברבים.

5. תפקידו של הטקסט הנלווה למאמר המופיע בעמוד 161 הוא להדגיש מה מאגף המרכז ולהבליט את כוחו כ"בית" של המחול. בטקסט הנלווה ניתן לקרוא מה מתקיים במרכז, ולהבין שהוא משמש את כל סוגי המחול, לדוגמה תחרות בלט, פסטיבל הפלמנקו ותחרות מחול בין-לאומית.

6. (1) קיימים שני סוגים של ריקוד - האחד יש לו קהל עצום, הוא המוני ומופיע בתוכניות טלוויזיה מסחריות - האחר יש לו מעט צופים, הוא איכותי יותר ודורש התבוננות אחרת.

(2) הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!) לפי דעתי, דרך ההתמודדות של המחול עם קהל הצופים באמצעות תחרויות ריקוד בתכניות טלוויזיה נכונה. ישנם אנשים אשר תוכניות הטלוויזיה חושפות אותם לדברים שאיננם יכולים להעריך. הם לא היו נחשפים אליהם. כמו כן הצפייה בתחרויות ריקוד בטלוויזיה יכולה לעורר אצל אותם אנשים התלהבות ועניין ללכת לראות הופעות מחול. תחרויות הריקוד יכולות לקדם את הופעות המחול האיכותי יותר.

7. הצעה: (עליך לבחור בטענה הנראית לך יותר, כל אחד בוחר מה שנראה לו. לפניך הצעה בלבד!) אני מסכים עם הטענה כי לא הכל מותר בשם היצירה, יש לשמור על איפוק ודחיקת הגבולות מזיקה בסופו של דבר לאמנות. לפי המאמר, מרכז 'סוזן דללי' הביא למחול את התעוזה ואת הדמיון העשיר אשר דחקו את הגבולות בכל מה שקשור לבמה, לפס הקול, לתלבושות ולתאורה. לפי דעתי, כאשר דוחקים את הגבולות, ההרגשה היא שהכל מותר. וכאשר הכל מותר צורת הריקוד משתנה. חוסר הגבולות גורמת ליוצרים להיות ללא סגנון מסוים המגן עליהם מפני הסתכנות אישית. בצורה כזו הם הולכים לכיוונים לא ידועים אשר עלולים לפגוע בצופים. יש לשמור על צניעות ועל הגבולות. עמידה בגבולות לא אומרת שהקהל ידיר את רגליו מאולמות המחול.

8. א. מהטבלה העוסקת במספר האנשים שצפו בארבע יצירות מחול בשנת 2001 עולה כי ביצירת המחול "אויסטר" של ענבל פינטו צפו 47,830 אנשים, לעומת זאת ביצירת המחול "ראטל סאקה של רמי באר בביצוע להקת המחול הקיבוצית צפו 17,803 אנשים.

ב. מהטבלה העוסקת במספר האנשים שצפו בארבע יצירות מחול בשנת 2001 עולה כי מספר הצופים במהלך חמש עשר ההופעות של יצירת המחול "מפצח האגוזים" של ברטה ימפולסקי בביצוע הבלט הישראלי היה 13,665, לעומת זאת מספר הצופים במהלך עשרים ושלוש הופעות של יצירת המחול "מסיבת הריקודים" של אוהד נהרין בביצוע אנסמבל בת-שבע היה 13,631.

ג. אחת המסקנות העולות מהנתונים שבטבלה היא שמספר הצופים ביצירת המחול "מפצח האגוזים" כמעט זהה למספר הצופים ב"מסיבת ריקודים", לעומת זאת מספר ההופעות של יצירת המחול "מסיבת ריקודים" גדול יותר ממספר ההופעות של "מפצח האגוזים".

9. הצעה לסיכום

המאמר "מחול עכשיו" שפורסם בכתב העת מפנה" מתאר את התפתחות המחול בישראל. המחול הישראלי החל בתחילת המאה ה-20 עם השפעות מהמחול הגרמי, המחול המודרני והריקוד התימני. בשנת 1921 הוקם הסטודיו הראשון למחול בתל-אביב, ובשנת 1934 עלתה לארץ גרוטרוד קראוס שהפכה לדמות המרכזית והמשפיעה בסגנון אקספרסיוניסטי. גל חדש של מחול מודרני הגיע ובשנת 1963 הוקמה להקת 'בת שבע'. בשנות השבעים והשמונים צעירים מהלהקה פרשו והקימו להקות מחול חדשות ויצרו סגנונות מחול אישיים. בשנת 1991 הוקם מרכז 'סוזן דללי' למחול ולתיאטרון

אשר משמש כבית ליוצרים צעירים, יוצר מסגרות לחשיפת עבודות חדשות, מארח מוסדות תרבות מחו"ל ומשמש את כל סוגי המחול האפשריים.

פרק ב - אוצר המילים והמשמעים; שם המספר (26 נקודות)

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. א. (1) הגדרה מספר 6.

(2) הגדרה מספר 1.

ב. (1) הגדרה מספר 1 במילון אבן שושן היא על דרך הנרדפות. המילים "ניע", "הנעה", "נדנד" הן מילים נרדפות למילה "תנועה".

(2) הגדרה מספר 5 המופיעה במילון רב מילים אינה מופיעה במילון אבן שושן משום שמילון רב מילים הוא מילון סינכרוני. הוא מציג את המשמעויות העכשוויות והשימושיות בעברית בת ימינו, ואילו מילון אבן שושן הוא מילון דיאכרוני. הוא מציג את כל משמעויות המילה המצויות במקורות בכל רובדי השפה גם אם אינן משמשות בימינו.

ג. (1)

התבחי/ קריטריון	מילון אבן שושן	מילון רב מילים
פרטים דקדוקיים	נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת נסמך, צורת רבים, ריבוי בנסמך] שורש: אינו מציין	נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים] שורש: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ק.צ.ע.] מין: מציין בתחילת הערך. ז' =זכר.

(2) עליך להשוות בין שני תבחינים, לפניך שלושת התבחינים המוצגים בשאלה.

התבחינים/ קריטריונים	מילון אבן שושן	מילון רב מילים
הצגת הערך	המילה מנוקדת (כתיב חסר)	שתי מילים - אחת אינה מנוקדת (כתיב מלא) ואחת מנוקדת (כתיב חסר)
רובד הלשון	מציין רובד לשון (האותיות הקטנות מעל המספור של ההגדרות): לשון המקרא, תלמוד, עברית חדשה	אינו מציין
מקור הדוגמאות	מהמקורות: מקרא, לדוגמה שמות ויחזקאל, מהספרות, לדוגמה ביאליק	מהעברית בת ימינו

- ד. - תנועת מחאה: ממילון אבן שושן הגדרה מספר 6, ממילון רב מילים הגדרה מספר 4.
 - תנועת יד: ממילון אבן שושן הגדרה מספר 1, ממילון רב מילים הגדרה מספר 1.
 - תנועת קמץ: ממילון אבן שושן הגדרה מספר 7, ממילון רב מילים הגדרה מספר 8.

11. א. (1) סממן, גוון

ב. (3) לעיתים קרובות

ג. (1) במהירות

12. א. (4) כולל

ב. (2) בעל טעם טוב

13. (4) הסופר הדגול הטביע חותם על חיי הרוח של המדינה.

14. תמיכה - עזרה, נזנחה - נעזבה, מסעיר - מרגש / מלהיב,

הוקמה - נוסדה, תהילה - שבחים / פרסום

15. א. ריתמיקה, רקדן, מרכז סוזן דלל גם מחול, בלט, גימנסטיקה

ב. מחול אז אומנות אז ריקוד אז תנועה

שם המספר (5 נקודות)

16. א. (1) אֶלֶף תֵּשַׁע מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְאַחַת

(2) ארבעים ושמֵוֹנֶה

(3) חמישים ואַרְבָּע

ב. עשרים אלף חמש מאות חמישים ושלושה

תחביר

17. א. I. משפט מורכב
 II. משפט מורכב
 III. משפט פשוט
 IV. משפט איחוי (מחובר)
- ב. בתהילה = משלים פועל, ראשוני הפורשים = נושא, נזנח = פועל, המחול הישראלי = משלים שם (לוואי)
- ג. * III. סיבה IV. ניגוד
 * III. בשל IV. אך
18. א. (2) המשפט הראשון פשוט, המשפט השני מורכב והמשפט השלישי איחוי (מחובר).
 ב. (1) למרות - קשר הלוגי של ניתור.
 (2) על אף
19. א.

משלים פועל	משלים פועל	נושא
בשנים האחרונות	לנוכח עיניהם הסקרניות של הצופים	עוסקות
נושא	משלים פועל	
תכניות הטלוויזיה המסחריות	בתחרויות ריקוד.	

- ב. * משפט מורכב פסוקית
 * הכוראוגרפים הישראליים יוצרים מחול מקורי הבנוי מעולמם הפנימי.
 * מחול = משלים פועל

20. א. (1) צירוף סמיכות: קבוצת רקדנים, תחרות מחול, רחבי העולם שם ותוארו: דימוי גופני, יצירה מקורית, דמות מרכזית
 (2) - להקת מחול
 - להקה ישראלית
 (3) תמיכת הציבור
 ב. - נוצרה
 - מעביר

מערכת הצורות

21. א. (1) מַעֲרָפֵל = בניין פועל
(2) הבניין המשותף לשלושת הפעלים האחרים: הופעל.
(3) פותח

ב. יִנְכָּסוּ

22. א. I. לְרַשֵּׁם = קל, לְשַׁחֵזֵר = פיעל
II. רְשִׁימָה, שַׁחֲזוֹר
ב. (3) המילה ה**בָּעָה** והמילה ה**שָׁפָעָה** הן מאותו משקל, אך לא מאותה גזרה.

23. (1) שורש ומשקל: רְקוּד, פְּרִיחָה, מְרָכֵז, הַסְתַּכְּנוֹת
בסיס וצורן סופי: צִיּוֹנִית, תְּדִירוֹת, תִּימָנִי, בְּמַאי, מְקוֹרֵית
הלחם בסיסים: פְּסָקוּל
(2) רְקוּד - משקל קטיל אֵן פסקול = פס + קול
(3) שורש ומשקל: התפתחות (שורה 6) אֵן חינוך (שורה 2)
בסיס וצורן סופי: יהודי אֵן גלותי (שורה 13)

24. א. שורש ומשקל
ב. בסיסי וצורן סופי
ג. עֲלִיּוֹנִית
ד. דומה: בסיס וצורן סופי, שונה: בסיס לועזי

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. השאלה: כיצד קורה שהורים שומרי חוק, בעלי השכלה, אנשים מחונכים ותורמים לקהילה, אנשים טובים המתעצבנים וכעסם כאשר מישהו מנסה לעקוף אותם שלא כחוק, המקטרים ללא הרף על המדינה שאינה יודעת להגן על אזרחיה, הקובלים על החינוך הלקוי אותו מקבלים ילדיהם במערכת החינוך אינם מהססים להתייצב לצד ילדם האלים?
 ב. התשובה לשאלה זו על פי המשך המאמר היא הרצון התמידי של ההורים להעניק, לשמור ולתמוך בילדים, ומצד שני חוסר הזמניות שלהם במהלך היום והגישות המנוגדות בין בני הזוג בנושא דרך החינוך של הילד.

2. א. דמותו של ההורה כפי שעולה מן המאמר: הוא מוכן לעשות ככל יכולתו למען רווחתם ולעושרם החומרי של ילדיו, הוא דאגן ומסור, מבצע חלק נכבד מההורות בשלט רחוק, אינו נמצא בבית בזמן שמתרחש החינוך האמיתי, בעל רגשות אשם וכתוצאה מכך מרגיש צורך עז לגונן ולפצות את הילד. ההורה הוא משרתו הנאמן של הילד.
 ב. היתרון בדמותו של ההורה: הילד יודע כי הוריו יעמדו לצידו ויתמכו בו בכל דבר שיעשה. ידיעה זו יוצרת תחושה נעימה המקנה לו ביטחון וכוח להתמודד עם אתגרים רבים.
 ג. דעתו של כותב המאמר על דמות ההורה היא שהורה המתנהג כמשרתו הנאמן של הילד ושאינו מציב לילד גבולות בשל רגשות האשם שיש לו על כך שאינו זמין ונוכח פיסית בבית, מוביל את הילד, המפגין התנהגות בלתי נאותה, לעשיית מעשים מסוכנים ולהתנהגות בצורה אלימה ואימפולסיבית.

ד. הצעה: (עליך לכתוב את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 אני מסכים עם דעתו של כותב המאמר. הורה המתנהג כמשרתו של הילד אינו מצליח להקנות לילד ערכים וחוקים ברורים, והילד עושה מה שעולה על דעתו. ההורה מאבד את היכולת לשלוט במעשי הילד. לדוגמה, על אף שההורים מבקשים מהילד מספר פעמים לשוב הביתה מוקדם הוא נשאר לבלות עד השעות הקטנות של הלילה. ילד המסתובב בשעות הלילה מחוץ לבית מנהל את חייו בלי לשמוע למה שהוריו אומרים לו. זוהי כבר התנהגות בלתי נאותה, שעלולה להפוך להתנהגות אלימה ואימפולסיבית.

3. הצעה: (עליך לחוות את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
 אני מסכים עם הטענה כי הילד מבקש מהוריו להציב לו גבולות ברורים. כאשר לילד אין גבולות של מה מותר ומה אסור הוא אינו יודע מהי הדרך הנכונה לפעול בסביבה בה הוא נמצא, הוא מחליט לבד, וכתוצאה מכך הוא מועד ועושה מעשים מסוכנים. הגבולות שהילד מבקש יקנו לו ערכים של איפוק, של הבלגה, של שליטה עצמית ושל סובלנות. הילד זקוק למסגרת ולקירות יציבים אשר בתוכם ימצא את מלוא הפוטנציאל האישי הגלום בו, וכאשר הוא יתקל במפגשים עם גורמים המפתים אותו למעשים רעים הוא יפגין התנהגות בוגרת המבטאת איפוק, הבלגה וסובלנות.

4. (4) להציב לילד גבולות ולאכוף אותן בשעת הצורך.

5. כל אחד כותב את דעתו האישית!!

6. הצעה לסיכום

המאמר "תפסיקו לשרת את הילדים ותתחילו לחנך" שכתב פרופ' עמוס רולידר עוסק בתופעת ההורה המגונן אשר מוכן לעשות הכל למען ילדיו ללא היסוס. ההורה המגונן מרגיש צורך עז לפצות את הילד על כך שהוא אינו נמצא בבית בזמן בו מתרחש החינוך האמיתי, אלא משגיח עליו בשלט רחוק ומשתמש ב"קבלני המשנה". ההורה המגונן עסוק בלחפות על הילד לא משנה מה עשה, הוא מקפיד לא לסרב לבקשותיו של הילד, הוא מקבל בהכנעה ביטויי התנהגות בלתי ראויים מצדו, משמש לו כסגור בשעת הצורך ומקפיד לא להיכנס איתו לויכוחים כדי לא הרגיו וכדי לא לאכזבו. ההורה המגונן אינו מציב לילד גבולות ברורים ואינו מציב לו מסגרת וקירות יציבים. ההשלכות להתנהגותו של ההורה המגונן יבואו לידי ביטוי בהתפתות הילד למעשים רעים, להתנהגות בלתי הולמת, אלימה ואימפולסיבית, ללא שליטה עצמית וללא סובלנות.

פרק ב - אוצר המילים והמשמעים; שם המספר (26 נקודות)

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

7. א. הגדרה מספר 2.

ב. ארבעה פרטים דקדוקיים המובעים בערך על פי מילון רב מילים:

1. נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים]

2. שורש: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ס.ג.ר]

3. מין: מציין בתחילת הערך. נ' = נקבה

4. חלק דיבר: מציין בתחילת הערך. שם.

ג.

עליך להשוות בין שני תבחינים, לפניך שלושת התבחינים המוצגים בשאלה.

מילון רב מילים	מילון אבן שושן	התבחינים / קריטריונים
שתי מילים - אחת אינה מנוקדת (כתיב מלא) ואחת מנוקדת (כתיב חסר)	המילה מנוקדת (כתיב חסר)	הצגת הערך
אינו מציין	מציין רובד לשון (האותיות הקטנות מעל המספור של ההגדרות): לשון המקרא, עברית חדשה	רובד הלשון
מהעברית בת ימינו	מהמקרא: שמות, מלכים ומיכה	מקור הדוגמאות

7. לפי מילון אבן שושן, כל הפירושים מופיעים תחת ערך אחד. יש קשר סמנטי בין הפירושים.

8. א. (2) להגן
ב. (1) מצטער

9. א. (4) עוזרת, מקדמת
ב. (4) בתחילת השנה החדשה

10. (4) הילד מבקש מהוריו להחזיר לו את ההערכה כלפיהם.

11. א. (1) הילד מבקש מההורים להכריח אותו לעשות את הדברים בגבולות שנקבעו.
ב. תקנות, פסק דין, חוקי תעבורה, חוזה

12. א. (1) מהססים - מתלבטים
(2) סילוף - שיבוש
(3) עימות - ויכוח

- ב. • נחישות - נחרצות
• גלום - חבוי
• מקטר - מתלונן

שם המספר (5 נקודות)

13. א. (1) שלוש
(2) ששה עשר
(3) תשעים וארבעה

ב. שבעה עשר

תחביר

14. א. I. משפט מורכב
II. משפט פשוט
III. משפט איחוי (מחובר)
- ב. הילד = נושא, בהתנהגותו = משלים פועל, ההורה = משלים שם (לוואי),
התמיכה = נושא, של הילד = משלים שם (לוואי), בילד = משלים פועל
- ג. ניגוד
15. א. (1) I, III - משפטים מורכבים
(2) משפט איחוי (מחובר)
- ב. I * תכלית II. ויתור III. סיבה
I * כדי ש II. למרות זאת III. משום ש
- ג. אף על פי כן
16. א. I
ב. (1) משפט מורכב
(2) בבית = משלים פועל, בהכנעה = משלים פועל, מצד ילדיו = משלים שם (לוואי)
17. א. - יחפצו
- מסרבים
- ב. (1) צירוף סמיכות: מערכת החינוך, בני נוער, כללי השרות, רגשות אשם
שם ותוארו: ילד אלים, התנכלות מכוונת
(2) - קבלן משנה
- חוב כספי

מערכת הצורות

18. א. (1) בניין: הפעיל, זמן: עתיד, גוף: נוכחים

(2) להפסיק, להתחיל

(3) הפסקה, התחלה

ב.

שם הפעולה באותו בניין	בניין	שורש
התנצבות	התפעל	1.
קריאה		2.
הקשבה		ק-ש-ב 3.
הסעה	הפעיל	נ-ס-עא 4.
	פיעל	א-כ-ז-ב 5.

19. א.

מילים נוספות	השורש
לעצבן	(1) ע-צ-ב-נ
סבוך	(2) ס-כ-ב
תסתנה	(3) ס-ת-ר

ב. יזקק

20. א. (1) מבצעים = פועל בהווה, מטפלת = שם עצם,

מתבקשים = פועל, מתאימה = שם תואר

ב. (1) * מספנים = שם תואר

* חלק הדיבר המשותף לשתי המילים האחרות: פועל בהווה.

(2) המפגינים יצאו לרחובות. (התפקיד החדש: שם עצם)

21. א. התפעל: הזדמנות, התנגדות

פיעל: אפוק, תסכול

קל: תקיפה, קבילה

ב. צהרון - בסיס וצורן סופי, השאר שור ומשקל

ג. סמכותי

פרק א - הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. תופעת התרמילאות הישראלית מבטאת עֲדָרִיּוֹת, צימאון להרפתקנות, סקרנות, נטישת אורח חיים שגרתי, ערכים חברתיים, חיפוש אחר חוויות וריגושים.
 ב. התרמילאי מדגיש את עומקם, את עוצמתם ואת מידת האותנטיות שלו. הוא מחפש אחר אתרים ומסלולים המצויים מחוץ למסלול המקובל.
 התייר הממוסד מחפש אחר אתרים ומסלולים מקובלים ומתוירים, חוויותיו ממוסחרות, מזויפות ובורגניות.
 2. ההרפתקה הספונטנית האינדיווידואלית נעלמת משום שכיום מרבית האינפורמציה על המסע של התרמילאי עוברת מפה לאוזן, יש ספרי הדרכה וספרי טיולים בהם אפשר למצוא הכוונה ואינפורמציה על הטיול. סגנון הטיול התרמילאי הופך עם השנים לטיול הקונבנציונאלי, המקביל כמעט לתיירות הממוסדת ההמונית.
 3. הטיול הוא מרד מדומה מכיוון שכאשר התרמילאי, אשר נטש את אורח החיים ואת הערכים החברתיים חוזר לארץ, הוא לא ממשיך את החיים שחי במהלך הטיול. אין בחייהם של רוב התרמילאים שינוי משמעותי לאחר הטיול, ואם יש הוא אינו פורץ החוצה, אלא נשאר פרטי, והרי מרד הוא דבר ציבורי.
- הצעה: (עליך לכתוב את דעתך, לכל אחד הדעה האישית שלו. לפניך הצעה בלבד!)
- אני מסכים עם כותבת המאמר שכן התרמילאים אינם מורדים מרד ציבורי. הם אומנם מושפעים מהמסע שעברו, אך הדבר אינו מתבטא כלפי חוץ ברבים, אלא בא לידי ביטוי בעשיית מדיטציה או בלימודי רוחניות ומזרח אסיה. כאשר התרמילאי חוזר לארץ הוא חוזר לאורח החיים, לערכים החברתיים ולנוחות של החברה המערבית אותם נטש, שהרי מי מהם רוצה באמת לנתק עצמו מהמציאות.
4. התרמילאי אינו מממש את הקביעה הזו. התרמילאי עסוק במהלך הטיול לפתור קונפליקטים פנימיים, והוא חוזר מהטיול עם כמה תובנות פרטיות אל מציאות שבה אין הוא רואה לעצמו כל תפקיד ציבורי או חברתי.
 5. הפתרון שמציעה כותבת המאמר הוא להקים קיבוץ למטיילים חוזרים שבו הם יוכלו לתרגם את החוויות ואת הרשמים מהמסע לחיי היום יום בישראל.

6. תופעה זו מוכיחה כי התרמילאות אינה שייכת רק לצעירים אחרי צבא. התופעה הפכה מתופעה אינדיווידואלית לתופעה ציבורית פופולרית שאינה נובעת ממניעים שהיו בעבר.

7. על פי קטע זה, מושג התרמילאים משנה את אופיו ונשאר רק עם שמו. טיול התרמילים הופך להיות תיירות ממוסדת. המטיילים בוחרים באתרים ובמסלולים מקובלים, הם לנים במלונות ברמה של 3-4 במקום ללון בבתי אירוח או באוהלים. הם אינם מוותרים על הנוחות וטסים בטיסות פנימיות במקום לנסוע באוטובוסים.

8. א. מהטבלה העוסקת במחיר ממוצע לאדם לשבועיים באחד מארבעה יעדים עולה כי כרטיס טיסה לנפאל עולה 1,186 דולר, לעומת זאת כרטיס טיסה לארגנטינה עולה 1,236 דולר.

ב. מהטבלה העוסקת במחיר ממוצע לאדם לשבועיים באחד מארבעה יעדים עולה כי כרטיס טיסה לפרו ושהייה בבית מלון עולים 2,080, לעומת זאת כרטיס טיסה להודו ושהייה בבית מלון עולים 1,670 דולר.

9. הצעה לסיכום

המאמר "תרמילאות" שכתבה טלי אלמליח מתאר את תופעת התרמילאות הישראלית שהחלה בשנות ה-70 כתופעה אינדיבידואליסטית, מצומצמת יחסית בהיקפה, והפכה במשך השנים לתופעה פופולרית. טיול התרמילים היה אמור לכלול בחינה מחדש של החיים, אך רובם המכריע של המטיילים חוזר לארץ עם כמה תובנות פרטיות ואינו ממשיך את אורח החיים שחי בזמן הטיול. זהו מרד מדומה. המטיילים שחוזרים לארץ אינם עוברים שינוי משמעותי במימדים ציבוריים, אלא אם הם עוברים זהו שינוי פרטי וקטן, כמו הליכה ללימודי רוחניות ועשיית מדיטציה. לאורך הטיול התרמילאים ממשיכים להסתמך על ההורים מבחינה כלכלית, וממשיכים להיות תלויים בהם גם לאחר החזרה. תופעת התרמילאות היא תופעה ציבורית חשובה שאין להתעלם ממשמעותה החברתית. בהעדר מקום בו יוכלו התרמילאים לתרגם את החוויות ואת הרשמים שלהם, הכל מתפרק עם שובם לארץ והתופעה החברתית הזו אינה מתקדמת למהו מועיל.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

10. א. (1) הגדרה מספר 1.
(2) הגדרה מספר 4.
ב. (1) אטימולוגיה, מקור המילה
(2) הערת הסוגריים היא בהשאלה, כלומר היום נעשה שימוש במילה שלא במשמעותה הרגילה של המילה.
- ג. ארבעה פרטים דקדוקיים המובעים בערך על פי מילון רב מילים:
1. נטיות: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [צורת רבים]
2. שורש: מציין בסוף הערך בסוגריים מרובעים [ס.ל.ל]
3. מין: מציין בתחילת הערך. ז' = זכר
4. חלק דיבר: מציין בתחילת הערך. שם.
- ד. לפי מילון רב מילים, כל הפירושים מופיעים תחת ערך אחד. יש קשר סמנטי בין הפירושים.
11. (2) הסתמכות כלכלית של הילד על הוריו
12. (1) מגדיל
13. (3) בטוב יש גם פגם
14. א. שאלה, חידה, סכסוך, תעלומה, תשבצי הגיון
ב. (4) המדינה ניתקה את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל.
15. א. לוקאלית - גלובאלית אן פרטי - ציבורי
ב. תרמילאים - תיירים ממוסדים
ג. (1) טיול
(2) אתרי אירוח, ספרי מטיילים, מסלול

שם המספר (5 נקודות)

16. א. (1) ארבעים ושמונה
(2) שבעה עשר
(3) שלושה
ב. עשרים ושנים

תחביר

17. א. (1) משפט פשוט
 (2) משפט איחוי (מחובר)
 (3) משפט מורכב
 ב. בשנות ה-70 = משלים פועל, ההרפתקה = נושא, מתופעת התרמילאות = משלים פועל
 ג. השוואה

18. א. (1) משלים שם (לוואי)
 (2) נושא
 (3) משלים שם (לוואי)
 (4) משלים פועל
 (5) משלים פועל

- ב. - חוזר
 - מתנתקים

19. א.

משלים פועל	נושא	משלים פועל
תמיד	ימָצָאוּ	משלים שם (לוואי) בשל יצר ההרפתקנות של בני האדם

II.

נושא
משלים שם (לוואי) מסלולי טיולים חדשים.

- ב. (1) משפט מורכב
 (2) בישראל החלה תופעת התרמילאות בשנות ה-70 בקרב צעירים אחרי צבא
 פסוקית
 פה הצימאון להרפתקנות הניע אותם לנטישת אורח החיים הקונבנציונאלי.
 (3) בישראל = משלים פועל, תופעת התרמילאות = נושא, אחרי צבא = משלים שם (לוואי)

20. א. (1) צירוף סמיכות: תקופת הצבא, לימודי רוחניות
שם ותוארו: תופעה פופולרית, תלות כלכלית, חברה מערבית

- (2) - הוספת ה"א הידיעה
 - שם עצם פרטי

- ב. (1) ספרי הדרכה, ספרי מטיילים אנ אתרי אירוח
 (2) תרמילאים מנוסים

מערכת הצורות

21. א. (1) קבענה = בניין קל
 (2) הבניין המשותף לארבעת הפעלים האחרים: פיעל
 ב. תשמר
 ג. מאפינת

22.

צורה נוספת מאותו שורש לפי ההנחיה	הבניין
הנתקוּת	1. פיעל
תתרגם	2. פיעל
מקים	3. התפעל
ננטשו	4. קל
מוזיפים	5. פועל

23. א. (1) שם תואר
 (2) פועל
 (3) שם עצם

ב. (3) ארגון, טיול

24. א. מסלול = שורש ומשקל, השאר בסיס וצורן סופי

ב. (1) בסיס וצורן סופי: עולמי תירות תרמילאי

שורש ומשקל: קבוץ מסע התחברות

* בסיס וצורן סופי: ציבורי (שורה 25), שורש ומשקל: טיול (שורה 25)

(2) מדחם = הלחם בסיסים